

Informace

odborné knihovny

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

8/2006

červen 2006
Praha

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období, v případě tohoto čísla jde o měsíc květen. Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě časopisů se mohou vyskytnout i čísla starší.

Informace s tímto přehledem vycházejí 1x měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových stránkách odborné knihovny MF na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/>.

V tomto čísle jsou ze **zahraničních zdrojů** podchycena např. témata: podvody s DPH a mechanismy DPH v EU, fiskální disciplína na jednotlivých úrovních vlády v Německu, trendy veřejných výdajů v eurozóně (Monthly bulletin ECB), daňové smlouvy zvláště uvnitř EU, vývoj státních dotací a dotační politiky v Německu, mezinárodní bankovníctví (fúze a akvizice) aj.

Z **českých titulů** pak upozorňujeme např. na obsáhlý komentář k insolvenčnímu zákonu, na příspěvky o mimořádné revizi národních účtů ČR (Statistika), o vlivu Šesté směrnice a judikatury ESD na český zákon o DPH, o vývoji daňových úniků v ČR (Finance a úvěr) a o změnách ve struktuře úspor českých domácností 1995-2004 (Statistika). Dále informujeme o ***zvláštním čísle časopisu Jurisprudence*** věnovaném vývoji judikatury v Evropské unii a v České republice.

V další části Informací Vám nabízíme **překlady** z německého tisku a to o problematice daně dědické (reforma daně, převody v rodinných firmách) a informaci o knize K. Tipkeho k principům úspěšné reformy daně z příjmů. Dále Vám prostřednictvím překladů připomeneme dvě význačné postavy ekonomické vědy v příspěvcích: Friedmanův monetarismus : zůstává stále živý a Keynesova teorie je v průběhu času zkreslována.

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. B. Čížinská
VO 303

Bulletin Informace odborné knihovny vydává odd. finančních a ekonomických informací MF

Redakce: Ing. J. Böhmová, Mgr. B. Čížinská, A. Mazaná, Mgr. M. Tichá

Do čísla přispěly: M. Beránková, Ing. K. Gubová, Ing. J. Málková, A. Mazaná,
Mgr. J. Němečková, Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá

O B S A H

Dokumentace českého a zahraničního tisku	4
Daně.....	4
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	16
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	23
Informatika. Počítače	28
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	29
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	30
Podnik a podnikání.....	32
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	34
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	36
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	37
Právo.....	39
Statistika. Demografie. Sociologie.....	42
Účetnictví	43
Veřejná správa.....	45
Veřejné finance. Rozpočet	45
Zdravotnictví	49
Zemědělství	50
Životní prostředí.....	50
Životní úroveň	50
Ostatní	51
Zkrácené překlady odborných článků.....	52

Daně

Till Fock

Ausländische Investmentvermögen und deutsches Transparenzprinzip

Zahraniční investiční majetek a německý princip transparentnosti

Finanz-Rundschau, 20. April 2006, Jg. 88, Nr. 8, S. 369-372

Příspěvek se zabývá principem transparentnosti německého zákona o zdanění investic (Investmentsteuergesetz), tvořícího součást zákona o modernizaci investic a zdanění investičního majetku (Investmentmodernisierungsgesetz) z 15.12.2003. Problematika je analyzována na příkladu zahraničního fondu cenných papírů, který není považován za transparentní, v Německu dosahuje zisku a podléhá omezené daňové povinnosti. Pozn. - Lit. Rubrika: Kurzbeiträge [FR]

Wolfgang Tausch, Jürgen Plenker

Änderungen durch die Gesetze zur Eindämmung missbräuchlicher Steuergestaltungen und zur Förderung von Wachstum und Beschäftigung

Změny vyplývající ze zákonů k zamezení zneužívání daňových úprav a na podporu růstu a zaměstnanosti

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 15, S. 800-808

Mezi hlavní body zákonů proti zneužívání daňových úprav a na podporu růstu a zaměstnanosti patří: povinná tvorba oceňovacích jednotek v daňové bilanci (zajišťovací obchody), omezení při aplikaci předpisu o úpravě brutto ceníkové ceny u automobilů v nezbytném podnikovém majetku využívaných pro soukromé účely, potírání nedovoleného prodeje stvrzenek o koupi benzínu. Zlepšení regresivních odpisů (nákladů na péči o dítě a rozšíření daňových úlev v oblasti služeb a řemeslných výkonů poskytovaných v domácnostech), příklady. - Odkazy. Rubrika: Steuerrecht [B]

Dana Trezziová

Benefity podle kolektivní smlouvy : daň z příjmů

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 15, s. 44-45

K projednávanému novému zákoníku práce. Náměstkyně ministra financí v té souvislosti upozorňuje na relativně revoluční změny zdaňování příjmů ze závislé činnosti i daňového ošetření plnění poskytovaného zaměstnavatelem z pohledu daně z příjmů právnických osob.

Martin Kopecký

Braňte nevinné poplatníky

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 17, s. 42-43

Evropský soudní dvůr nedávno vydal tři významné rozsudky týkající se nároku na odpočet DPH na vstupu. Článek shrnuje závěry, ke kterým soud v rámci svého rozhodování došel. I když se ESD ve dvou případech postavil na stranu plátců, může se zbývající třetí kauza (C-255/02 Halifax plc.) stát v budoucnu významným nástrojem daňové správy ve sporech s plátcem.

Daniel Schönwitz

Brutto für Anfänger

Dodatečný daňový bonus v prvním roce zaměstnání

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 15, S. 148-149

(Odložený) odpis poplatků a nákladů na studium z daní v Německu. K praxi a možnosti uplatnit náklady spojené se studiem v daňovém přiznání podaném po prvním roce zaměstnání. Studijní náklady v kategorii zvláštních nákladů (do max. výše 4 000 eur lze odepsat pouze v roce vzniku), snaha soudců zařadit i náklady na prvostudium mezi náklady na "výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů" (uplatňuje se zatím jen v případě dalšího vzdělávání). Příloha "N" daňového přiznání k uplatnění studijních nákladů. Rubrika: Geld + Börse : Studenten

Axel Schrinner

Bundesländer wollen Grundsteuer reformieren

Spolkové země chtějí reformovat pozemkovou daň

Handelsblatt, 8.5.2006, Nr. 88, S. 5

Spolkový ministr financí byl pověřen vypracováním návrhu novely zákona o dani z nemovitostí, která by zjednodušila postup propočtu daně pro finanční úřady i občany. Zásadní reforma daně typu B (zastavěné a zastavitelné plochy) by měla zrušit oceňovací hodnoty z roku 1964 a zavést dvoustupňové řízení (směrná hodnota půdy + paušál dle typu budovy by vytvořily vyměřovací základ, k němuž by pak obec stejně jako dnes stanovila sazbu daně). Zrušení daně typu A (např. obytné budovy zemědělských podniků), přechod zdanění pod daň typu B. Graf. Rubrika: Wirtschaft und Politik [HB]

Alena Kohoutková, Karel Šimek

Co znamená pro správu daní text § 177 odst. 1 nového správního řádu "... ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje."?

Daňový expert, 2006, roč. 2, č. 2, s. 30-33

Autoři - pracovníci MF - se vyjadřují k činnosti správních orgánů ve vazbě na správu daní. Poukazují na skutečnost, že za účelem co nejpřesnějšího vyjádření vztahu správního řádu a zákona o správě daní a poplatků byla Ministerstvem financí vyvíjena snaha o vyjádření vzájemné nezávislosti přímo v § 177 správního řádu, ovšem bez výsledku. Dále nastiňují některé výkladové metody, pomocí kterých tuto nezávislost dovozují. Na čl. navazuje na s. 33 téhož čísla čas. stat' JUDr. Jaroslava Kobíka "Základní zásady činnosti správních orgánů a správa daní aneb máme opravdu jasno?"

Danuše Nerudová

Daňové aspekty podnikání malých a středních podniků v Evropské unii

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 4, s. 38-43

Ekonomický význam SME pro Evropskou unii, daňové překážky bránící SME v přeshraničních aktivitách, prostředky k odstranění těchto překážek, jednotný systém zdanění SME v rámci EU. 3 tab., 1 graf, 1 schéma.

Jan Široký

Daňové aspekty podnikání v Lucembursku

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 8, s. 14-16

Daň ze zisku firem (sazba, odpisy, ztráty). Legislativní úprava daně z přidané hodnoty (sazby, osoby podléhající dani). 1 tab. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Jan Široký

Daňové aspekty podnikání v Nizozemsku

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 7, s. 20-22

Daň ze zisku korporací, odpisování obchodního majetku, ztráty, investiční pobídky, správa daně. Daň z přidané hodnoty (sazba daně, osoby podléhající dani). Tab. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Zdeněk Kuneš

Dodání zboží do jiného členského státu EU

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 8, s. 1-4

K problematice dodání zboží do jiného členského státu EU z pohledu zákona o dani z přidané hodnoty. Místo plnění a osvobození od daně při dodání zboží do jiného čl. státu. Daňový doklad při dodání zboží do jiného členského státu podle ustanovení § 34 zákona o DPH. Souhrnné hlášení a jeho podání. Ověřování DIČ pořizovatele. Doplněno několika příklady. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Aleš Pekárek

Editační povinnost

Praktický poradce v daňových otázkách, 2006, č. 9

Objasnění pojmu editační povinnost v daňové oblasti. V dalším textu o možnosti požádat místně příslušného správce daně o závazné posouzení (dosud umožňuje pouze zákon o daních z příjmů) - a to

v případě posouzení 1) splnění podmínek pro uplatnění daňové ztráty jako odčitatelné položky a 2) způsobu stanovení ceny sjednané mezi spojenými osobami. V závěru informace o výši správního poplatku a o odvolání. Rubrika: 9 - Správa daní a poplatků, cla, s. 1-10

Katalin Csikós

Energy taxation - an analysis of the EU Energy Taxation Directive with special reference to Hungary and the Benelux member states

Zdanění energie - analýza směrnice EU o zdanění energie se zvláštním odkazem na Maďarsko a státy Beneluxu

European taxation, May 2006, Vol. 46, No. 5, p. 208-215

Zdanění energie v Evropské unii je regulováno směrnicí o zdanění energie (Energy Taxation Directive), jejímž záměrem je zlepšit ochranu životního prostředí. V článku nejprve úvahy o právním zázemí a historii směrnice. Dále jsou uvedena nejdůležitější ustanovení. Zvláštní odkaz na legislativu týkající se daní z energií v Maďarsku a v Beneluxu. Tab. - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

Thomas Wachter

Die englische private limited company im deutschen Steuerrecht. Teil 1

Anglická private limited company v německém daňovém právu. Část 1.

Finanz-Rundschau, 20. April 2006, Jg. 88, Heft 8, S. 358-368

Příspěvek analyzuje zdanění anglické private limited company korporační daní v německém daňovém právu. V první části se soustřeďuje na problematiku daňové kvalifikace těchto společností v německém daňovém právu, případně na vymezení rozdílů mezi německým a anglickým daňovým právem. V rámci volného usazování podniků v EU působí v současné době v Německu přes 20 tisíc společností s touto právní formou. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze [FR]

Matthias Winter, Carsten Höink

Erhöhung des allgemeinen Umsatzsteuersatzes ab 2007 - Handlungsbedarf

Zvýšení všeobecné sazby daně z přidané hodnoty od roku 2007 - nutnost přípravy na přechod k nové sazbě

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 18, S. 968-971

Zvýšení základní sazby DPH v Německu z 16 na 19 procent od 1.1.2007. Rozlišení pro aplikaci staré a nové sazby. Optimalizace přechodu na vyšší sazbu DPH. Příklady použití sazby na přelomu roku 2006/2007 (trvalá plnění, dodávky elektřiny, plynu a tepla, zvýšení či snížení cen, resp. skonta a rabaty, taxislužba, restaurace atd.). - Odkazy. Rubrika: Steuerrecht [B]

Ertragsteuerliche Behandlung der Erbengemeinschaft und ihrer Auseinandersetzung : MF-Schreiben vom 14.3.2006 - IV B2 - S 2242 - 7/06

Daň ze zisku společenství dědiců a její vypořádání : přípis Spolkového ministerstva financí ze 14.3.2006 - IV B2 - S 2242 - 7/06

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 13, Beilage Nr. 4 (12 S.)

Daň dědická v Německu, vypořádání dědictví společenství dědiců. Připočtení příjmů dosažených v období mezi děděním a vypořádáním dědictví, ukončení společenství dědiců a zpětné připočtení běžných příjmů. Vypořádání dědiců rozdělením pozůstalosti, kterou tvoří podnikový a soukromý majetek; uplatnění odstupného. Vypořádání smíšeného dědictví. Úplatný a bezúplatný převod dědického podílu. Dědictví polností a lesů. - Odkazy. Rubrika: Beilage

Walter van der Corput

EU VAT implementing regulation

Právní úprava provádění DPH v rámci EU

International VAT monitor, March/April 2006, Vol. 17, No. 2, p. 114-123

Existuje několik mechanismů, které mají zajistit, aby národní legislativa členských států týkající se DPH byla a zůstala v souladu s komunitárním právem, tak jak je zakotveno v Šesté směrnici. Bohužel žádný z těchto mechanismů není moc účinný. Evropská rada proto v roce 2004 vydala opatření nutná k implementování Šesté směrnice a po půldruhém roce přijala první "VAT implementing Regulation"

(předpis, nařízení o implementování DPH). V článku autoři rozebírají velké množství implementačních předpisů a jejich interpretaci. - Odkazy.

Joep Swinkels

Evolution of the EU place-of-supply rules

Vývoj zásad týkajících se místa dodání v EU

International VAT monitor, March/April 2006, Vol. 17, No. 2, p. 101-109

Pravidla týkající se místa dodání jsou nejen důležitou, ale pravděpodobně také nejsložitější částí evropského systému DPH. Koncem roku 2003 Evropská komise předložila návrh doplnit pravidla o místě dodání týkající se služeb poskytovaných osobám podléhajícím zdanění. Později Komise vtělila do návrhu i pravidla týkající se služeb poskytovaných osobám nepodléhajícím zdanění. V článku popis vývoje pravidel o místě dodání. - Odkazy.

Andrei Grecu

La flat-tax: principes et applications

Rovná daň: principy a použití

Problemes économiques, 2006, no 2890, p. 22-28

Systém jednotné daně, anglicky flat-tax, se stále častěji objevuje v návrzích řady liberálních ekonomů během reforem daňových soustav jako alternativa systémů stávajících. Autor, odborník a zastánce rovné daně, předkládá hlavní principy a vyzdvihuje přednosti, které tento systém vykazuje ve srovnání se systémem progresivního zdanění, zvláště v rámci daňové konkurence, která se s postupující globalizací stává rozhodujícím faktorem konkurenceschopnosti. Sleduje vývoj přístupu ve Velké Británii a v USA. Připomíná i několik menších zemí, které přijaly systém rovné daně již dávno a vedou si úspěšně (Hongkong, Jersey, Guernesey). Několik zemí střední a východní Evropy učinilo rovnou daň ústředním bodem svých reforem v posledním desetiletí (Estonsko, Litva, Lotyšsko, Rusko, posléze Ukrajina, Srbsko, Slovensko...). 4 grafy. - Odkazy. Rubrika: Dossier : Réforme fiscale et concurrence

Gregory Kujawski

General and specific anti-avoidance provisions in Polish tax law

Obecná a specifická ustanovení proti daňovému úniku v polském daňovém zákoně

European taxation, April 2006, Vol. 46, No. 4, p. 163-169

Ukázka, jak byl v polském daňovém právu rozvinut pojem ochrany proti daňovému úniku. Aplikace práva polskými daňovými orgány a správními soudy. - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

Udo A. Delp, Roland Ronig

Gestaltungsalternativen für die Steuerpolitik privater Personen

Alternativní možnosti daňové politiky soukromých osob

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 16, S. 860-867

Daně fyzických osob v Německu. Optimalizace, resp. redukce daňového zatížení soukromých osob v nepodnikatelské oblasti. Daňová strategie v rámci finančního a majetkového plánování. Druhy daní a daňové zóny u osob vykonávajících závislou činnost, příklady jednotlivých možností ovlivnění výše daně příjmu zaměstnance (odpisy, věcná plnění, náklady spojené s vedením domácnosti, náklady na vzdělávání dětí atd.). - Odkazy. Rubrika: Steuerrecht [B]

Natalie Zifonun

Gewerbesteuerstatistik 2001

Statistika živnostenské daně 2001

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 3, S. 303-309

Příspěvek seznamuje s výsledky statistiky živnostenské daně v Německu v roce 2001 (obecní daně představující jeden z nejdůležitějších zdrojů příjmů německých obcí). Vzhledem k připravované reformě podnikového zdanění je tato daň předmětem diskuse o její změně či zrušení. Uvedené statistiky přinášející informace o plátcích daně, jejich vyměřovacím základu, obnosu daně podle hospodářských odvětví, podle spolkových zemí aj. mohou být využity i pro modelové analýzy pro politické či vědecké účely. 4 tab., 4 grafy. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

Holes in the net : tax avoidance**Díry v síti : vyhýbání se placení daní**

The Economist, May 6th 2006, vol. 379, no. 8476, p. 36, 39

Rozbor dvou soudních případů (jednoho evropského a jednoho britského), které řešily hlavolam spojený s otázkou zdanění zisků dosažených v jiné zemi. Zástupce Evropského soudního dvora rozhodl, že snaha o minimalizaci daní není žádným zločinem, ale současně stanovil přísné podmínky, jimiž podpořil uplatňování některých britských zákonů proti vyhýbání se placení daní.

Stefan Rolletschke

Karussellprobleme : Anmerkungen zum EuGH-Urteil in den Rechtssachen Optigen u.a. vom 12.1.2006**Problémy s daňovými úniky ("kolotočové" problémy) : poznámky k rozhodnutí Evropského soudního dvora k právnímu sporu Optigen aj. z 12.1.2006**

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. April 2006, Jg. 55, Nr. 4, S. 189-193

Příspěvek se zabývá problematikou podvodů u daně z obratu (tzv. daňového kolotoče), a to na základě výkladu rozhodnutí Evropského soudního dvora ve věci Optigen aj. z 12.1.2006. Vysvětluje stanovisko Evropského soudního dvora k tzv. kolotočovým podvodům, zejména zda předcházející či následný daňový podvod v rámci řetězce dodávek vylučuje oprávnění k odpočtu daně z obratu (daně z přidané hodnoty) zaplacené podnikatelem při vstupu do jeho daňové povinnosti. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze

Eva Sedláková

Komentář k novele č. 545/2005 Sb., zákona o daních z příjmů - fyzické osoby. 6. část

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2006, č. 6, s. 9-18

V této části příspěvku ke změnám, které se týkají např. výzkumu a vývoje (§ 34), slevy na dani (nový § 35ba), nároku na daňové zvýhodnění na vyživované dítě (§ 35c) apod. Rubrika: 12 - Daň z příjmů, s. 699-708

Eva Sedláková

Komentář k novele č. 545/2005 Sb., zákona o daních z příjmů - fyzické osoby. 7. část - dokonč.

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2006, č. 7, s. 3-16

V této poslední části příspěvku ke změnám, které se týkají §§ 35d až 38nc a přílohy č. 1. Podrobněji např. o úloze platebního zprostředkovatele, o problematice záloh na daň, o tzv. závazném posouzení apod. 1 tab. Rubrika: 12 - Daň z příjmů, s. 709-722

Vlastimil Roun

Komentář k novele zákona o daních z příjmů, jež zavádí institut závazného posouzení způsobu tvorby cen mezi spojenými osobami. (1. část)

Účetnictví, 2006, č. 4, s. 57-63

K § 38nc novely zákona o daních z příjmů, kterou schválila Poslanecká sněmovna ČR na podzim roku 2005. Metodika tvorby převodních cen pro daňové účely (směrnice OECD). Aplikace principu tržního odstupu při sjednávání předběžných cenových dohod. - 2 lit.

Jiří Nesrovnal, Pavel Fekar

Některé daňové a účetní aspekty evropské společnosti : z Koordinčního výboru MF

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 4, s. 50-52

O některých výkladových problémech v účetní a daňové oblasti, které se objevily v souvislosti se zavedením nového typu obchodní společnosti - evropské společnosti. Příspěvek stručně informuje o projednávání těchto otázek na Ministerstvu financí v rámci Koordinčního výboru. Podrobněji např. k vedení účetnictví evropské společnosti se sídlem na území ČR, k použití mezinárodních účetních standardů, k povinnému auditu, k otázkám prodeje podílu ve společnosti z hlediska daně z příjmů apod.

Pavel Běhounek

Novela zákona o daních z příjmů s účinností od 8. března 2006

Praktický poradce v daňových otázkách, 2006, č. 8

K zákonu č. 56/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tento zákon byl schválen Senátem dne 2. února 2006 a obsahuje mimo jiné část patnáctou - Změna zákona o daních z příjmů. Autor komentuje jednotlivé změny, které se týkají např. limitu pro osvobození důchodů od daně z příjmů fyzických osob, společného základu daně, platby záloh na daň druhým z manželů, příspěvku na likvidaci elektroodpadu, licenčních poplatků, minimální daně apod. Doplněno příklady. Rubrika: 2 - Daň z příjmů, s. 1-12

Michaela Thelenová, Radek Novotný

Ocenitelný prvek novosti

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 16, s. 42-43

K podpoře výzkumu a vývoje formou daňového zvýhodnění nákladů vynaložených při realizaci projektů v ČR. Problematika vymezení pojmu "výzkum a vývoj" z pohledu zákona o daních z příjmů a pokynu MF D-288. Podoba a náležitosti projektu výzkumu a vývoje pro uplatnění odčitatelné položky. Náklady přiřaditelné k projektu a náklady na pořízené služby. Souběh s podporou z veřejných zdrojů.

Hans Pijl

The OECD commentary as a source of international law and the role of the judiciary

Komentář OECD jako zdroj mezinárodního práva a úloha soudnictví

European taxation, May 2006, Vol. 46, No. 5, p. 216-224

Autor rozebírá tři otázky týkající se problému, zda je Komentář OECD ke Vzorové smlouvě o zdanění důchodu a kapitálu mezinárodně právně závazný či nikoliv, tedy zda zavazuje daňovou správu nebo stát, zda je závazný pro justici a jak mají být odkazy na Komentář prováděny. - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

O. I. Drozdov

Osobnosti nalogovoj sistemy Italii

Zvláštnosti daňové soustavy Itálie

Finansy, 2006, no. 2, s. 76

Stručná informace o některých charakteristikách daňového systému v Itálii.

Fabiola Annacondia, Walter van der Corput

Overview of general turnover taxes and tax rates : January 2006

Přehled všeobecných daní z obratu a daňových sazeb : leden 2006

International VAT monitor, March/April 2006, Vol. 17, No. 2, centr. sect. (green pages 1-10)

Většina zemí aplikuje všeobecnou obratovou daň, tj. daň na v podstatě všechno zboží a služby dodávané výrobci, obchodníky a poskytovateli služeb. Tyto obratové daně jsou ukládány daňovým systémem typu DPH nebo jako jednostupňová (maloobchodní) daň. "Zelené stránky" v časopise nabízejí přehled těchto obratových daní a jejich sazby platné od 1. ledna 2006. Tab.

Adam Zalasiński

Polish direct tax provisions potentially incompatible with EC fundamental freedoms

Ustanovení o polské přímé dani potenciálně nekompatibilní se základními svobodami ES

European taxation, May 2006, Vol. 46, No. 5, p. 225-229

Článek rozebírá ustanovení o přímém zdanění v polských zákonech a jejich nekompatibilitu se svobodami vnitřního trhu ES. Tab. - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

OCDE

La politique fiscale française depuis les années 1990**Francouzská daňová politika po roce 1990**

Problemes économiques, 2006, no 2890, p. 2-10

Daňová politika Francie se od začátku 90. let orientovala na snížení státního dluhu, aby splnila maastrichtská kritéria. Když bylo cíle dosaženo, hlavní snahou státní moci se stalo snižování daňového břemene. Pro překonání propadu aktivity a stimulování výrobního potenciálu byla přijata následující opatření: reforma daně z příjmů fyzických osob a snížení daňového břemene podniků a byly podniknuty kroky usnadňující zahraničním podnikům usazeným na francouzském území investovat. Ze studie OECD. (Graf: skladba daňových příjmů v r. 1998. Tabulky: míra zdanění, kapitálu a spotřeby v letech 1995-2001, přínos nových opatření v letech 1997-2001 k vývoji povinného zdanění a procenta HDP, míra zdanění kapitálu v r. 1991 a 1999 a po reformách, rozložení opatření mezi základní skupiny zdanění v r. 2003 vzhledem k r. 1999 v mld. franků, eur a % HDP.) Program daňové reformy pro rok 2007. 7 tab., graf. Rubrika: Dossier

Luca Cerioni

The possible introduction of common consolidated base taxation via enhanced cooperation : some open issues**Možné zavedení společné sjednocené daňové základny pomocí zvýšené spolupráce : některé otevřené problémy**

European taxation, May 2006, Vol. 46, No. 5, p. 187-196

Podrobnosti k zavedení CCBT v EU. Jaké problémy by se v té souvislosti mohly vyskytnout jak uvnitř, tak mimo CCBT. - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

Elena González Sánchez, Juan Franch Fluxa

Problems and options in calculating the tax base of companies in the European Union under home state taxation**Problémy a možnosti výpočtu daňového základu společností v Evropské unii podle daňového systému domácího státu**

European taxation, May 2006, Vol. 46, No. 5, p. 197-207

Autoři rozebírají různé těžkosti a alternativy spojené se zavedením Home State Taxation (HST) pro společnosti. Zvláště pojednávají o různých návrzích na koordinaci korporáční daňové základny v EU se zvláštním odkazem na HST, strukturu HST a potenciální problémy týkající se HST. - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

Milena Zůnová, Richard Knobloch

Provozovna pro účely daně z přidané hodnoty. 2. část

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 4, s. 22-28

Pokračování z lednového čísla tohoto časopisu. V této části se autoři zaměřují na praktické otázky související s existencí provozoven a nastiňují důsledky existence provozovny na posouzení určitých transakcí z daňového hlediska. Podrobněji o službových provozovnách, o důsledcích vzniku provozovny, o zrušení registrace provozovny apod.

Roland Felkai

Recent amendments to Hungarian tax law**Poslední dodatky k maďarskému daňovému právu**

European taxation, April 2006, Vol. 46, No. 4, p. 173-175

Informace o dodatcích k maďarskému daňovému právu, jejichž cílem je dosáhnout plného souladu s daňovým právem ES. Současně jde i o pohled na to, jak zákonodárci navrhuji podpořit dlouhodobě hospodářský růst v Maďarsku. - Odkazy. Rubrika: What's going on in... : Hungary

Roland Karl

Rechtsberatung durch Steuerberater und Wirtschaftsprüfer aus zivil- und versicherungsrechtlicher Sicht

Daňové poradenství poskytnuté daňovým poradcem a auditorem z pohledu civilního a pojistného práva

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 18, S. 991-995

Daňové poradenství v Německu. U daňových poradců či auditorů se často projevuje tendence poskytovat mandantům také právní radu. Příspěvek zkoumá důsledky takového postupu z hlediska ručení a pojištění v rámci nedovoleného právního poradenství; rekapitulace k přípustné poradenské činnosti, ručení za chybné poradenství, nevědomé porušení zákona o daňovém poradenství (vymezení nedovolené a dovolené právní rady). - Odkazy. Rubrika: Wirtschaftsrecht [B]

Donata Riedel

Rürup: Steuererhöhung ist kleineres Übel

Ekonom Rürup: zvýšení DPH je menším zlem

Handelsblatt, 4.5.2006, Nr. 86, S. 3

Argumentace na podporu plánu zvýšení DPH v Německu (ze 16 na 19 %), ke kterému má dojít 1.1.2007. Vliv zvýšené DPH na růst. Graf. Rubrika: Wirtschaft und Politik [HB]

Pavel Kyselák

Smlouva o zamezení dvojímu zdanění s KHDR

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 4, s. 44-47

K nové Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Korejské lidově demokratické republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, která se začala provádět od 1. ledna 2006. Autor nejprve seznamuje se strukturou smlouvy, dále podrobněji rozebírá některé její články, např. čl. 5 - Stálá provozovna, čl. 9 - Sdružené podniky, čl. 10 - Dividendy, čl. 12 - Licenční poplatky aj. K pokynu D-286.

Steuerbefreiung bei Grundstücksübertragungen im Rahmen einer Öffentlich Privaten

Partnerschaft (Public Private Partnership)

Osvobození od daně u převodů pozemků v rámci public private partnership

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 16, S. 870

Předpoklady osvobození pozemků (nabytí či převody) od daně z nemovitostí v rámci projektů PPP v Německu. Rubrika: Steuerrecht [B]

Christina Elschner, Michael Overesch

Die steuerliche Standortattraktivität für Investitionen und hochqualifizierte Arbeitskräfte im internationalen Vergleich

Mezinárodní porovnání daňové atraktivity stanoviště pro investice a pro vysoce kvalifikované pracovní síly

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 19, S. 1017-1021

Srovnání daňové atraktivity pro investice a vysoce kvalifikované odborné a vedoucí pracovníky (27 zemí). Metodika propočtu efektivního daňového zatížení investic, EATR (Effective Average Tax Rate), EMTR (Effective Marginal Tax Rate). Vliv daňové zátěže na nasazení kvalifikovaných sil, porovnání daňové a odvodové zátěže. 2 tab., graf. - Odkazy. Rubrika: Wirtschaftsrecht [B]

Walter Tiedtke

Systemwechsel bei der Umsatzsteuer : das Reverse Charge Modell steht vor der Einführung

Systémová změna u daně z obrátu : režim "reverse charge" bude brzy zaveden

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. Mai 2006, Jg. 55, Nr. 5, S. 249-253

V souvislosti s připravovaným zavedením režimu "reverse charge" pro odpočet DPH u přijatých služeb v Německu autor analyzuje předpoklady a důvody pro takovouto systémovou změnu. Vychází přitom ze závěrů studie, která byla k uvedené problematice vypracována. Ukazuje, že nová metoda sice některým formám daňových podvodů brání, jiným však naopak může napomáhat. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze

Jiří Nesrovnal, Iveta Nesrovnalová

Štědrovečerně-silvestrovská novela zákona o daních z příjmů - hlavní novela účinná od 1.1.2006.

2. část

Daňový expert, 2006, roč. 2, č. 2, s. 2-7

V úvodu této části se autoři krátce vracejí k některým problémům diskutovaným v první části příspěvku. Dále se pak věnují změnám komunitárního práva (společný systém zdanění mateřských a dceřiných společností), zavedení editační povinnosti (závazného posouzení) v oblasti cen obvyklých dle § 23 odst. 7 ZDP a změnám v oblasti § 38na ZDP.

A tax net full of holes : VAT fraud in the European Union

Daňová síť plná děr : podvody s DPH v Evropské unii

The Economist, May 13th 2006, vol. 379, no. 8477, p. 79

Evropská unie přichází každoročně o miliardy eur na podvodech s DPH. Hlavním důvodem je, že navzdory jednotnému trhu fungují národní systémy DPH. Ve výměně informací mezi daňovými úřady se příliš nepokročilo. Rubrika: Finance and economics

Daniel Dürschmidt

Tax treaties and most-favoured-nation treatment, particularly within the European Union

Daňové smlouvy a doložka nejvyšších výhod, zvláště uvnitř Evropské unie

Bulletin for international taxation, May 2006, Vol. 60, No. 5, p. 202-214

Daňové smlouvy jsou sjednávány na bázi partikulárních hospodářských a někdy politických vztahů mezi smluvními zeměmi a jejich výhody se tudíž často liší smlouva od smlouvy. Vzniká otázka, zda rezident, resp. státní příslušník třetího státu může nárokovat od smluvního státu výhody z daňové smlouvy, která je příznivější, než smlouva uzavřená třetím státem a daným smluvním státem. Jinými slovy problém je v tom, zda státy jsou povinny nabízet zacházení podle doložky nejvyšších výhod v souvislosti se smluvními výhodami. - Odkazy. Rubrika: Articles [BfIT]

Tomas Balco

Treatment of transparent entities for tax treaty purposes

Přístup k transparentním entitám pro daňové účely

European taxation, April 2006, Vol. 46, No. 4, p. 171-173

Autorovy úvahy nad novým nařízením aplikovaným od 1. ledna 2006, které obsahuje mimo jiné důležitá pravidla týkající se zdanění příjmu plynoucího ze zdrojů v České republice prostřednictvím zahraničních transparentních entit. Pozn. - Odkazy. Rubrika: What's going on in... : Czech Republic

Christiana HJI Panayi

Treaty shopping and other tax arbitrage opportunities in the European Union : a reassessment.

Part 2

Využívání smluvních ustanovení a jiné možnosti daňových arbitráží v Evropské unii : přehodnocení. Část 2.

European taxation, April 2006, Vol. 46, No. 4, p. 139-155

V první části článku byl uveden celkový přehled přímých daní a práva Společenství. Na základě argumentů tam rozvinutých o zvláštních ustanoveních ve Smlouvě ES, která se dotýkají přímého zdanění, autorka v této druhé části rozebírá důsledky těchto argumentů na čtyřech případových studiích. Jedná se o svobodu zřizování společností a volný pohyb kapitálu. 4 schémata. - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

Ryan Ostilly

UK's U-turn

Obrat Spojeného království o 180 stupňů

International VAT monitor, March/April 2006, Vol. 17, No. 2, p. 95-100

Nestává se často, aby kompetentní státní správa oznámila úplný obrat a ústup od stanovené politiky. To přesně se však stalo 16. prosince 2005, když britský daňový a celní úřad (Revenue & Customs - HMRC) odvolal politiku změn, které měly být zavedeny dnem 1. ledna 2006 a týkaly se DPH pro

hotelové a podobné služby. V článku podrobné vysvětlení problematiky. Autor zkoumá faktory, které ovlivňují politiku HMCR. - Odkazy.

Hermann-Josef Tehler

Umsatzsteuerrechtliche Beurteilung der Einschaltung von Unternehmern in die Erfüllung hoheitlicher Aufgaben

Zdanění daní z obrátu při zapojení podnikatelů do plnění úkolů zadaných veřejnou správou

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. April 2006, Jg. 55, Nr. 4, S. 193-200

Spolkový finanční dvůr ve svém rozsudku z 28.2.2002 rozhodl, že soukromý podnikatel pověřený plněním obecně prospěšných úkolů veřejnou správou podléhá zdanění daní z obrátu, pokud svěřenou činnost provozuje vlastním jménem. Zásady zdanění činnosti veřejnoprávních organizací, příp. otázky subvencí pro pověřené podnikatele stanovil též Evropský soudní dvůr (Šestá směrnice EU, čl. 4, odst. 5). Uvedený příspěvek ukazuje, jak tato rozhodnutí a zásady ovlivňují zdanitelnost, vyměřovací základ a vstupní daň zúčastněných. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze

Donata Riedel

Unternehmensteuern: was kommt, was nicht?

Podnikové daně: co přijde a co ne?

Handelsblatt, 24.5.2006, Nr. 100, S. 6

Daňové projekty německé koaliční vlády: přehled plánovaných změn (a pravděpodobnost realizace) u korporační, dědické, srážkové (u výnosů z úroků, dividend atd.) a živnostenské daně. 2 grafy. Rubrika: Wirtschaft und Politik [HB]

Howard Liebman, Olivier Rousselle

VAT treatment of composite supplies

Postup u DPH u kombinovaných dodávek

International VAT monitor, March/April 2006, Vol. 17, No. 2, p. 110-113

Jakýkoliv podnikatel angažovaný v panevropských transakcích se zbožím a službami má zkušenost, jak obtížné může být určit, který režim DPH je platný či příslušný dané transakci. Složitost narůstá, když se transakce skládají z několika prvků, které mohou být chápány jako dodání zboží či poskytnutí služeb. V článku se autoři snaží nabídnout metodu pro určení postupu u DPH. Schéma. - Odkazy.

Jan Rambousek

Vliv Šesté směrnice a judikatury Evropského soudního dvora na český zákon o DPH

Daňový expert, 2006, roč. 2, č. 2, s. 11-17

K problematice plné harmonizace zákona o dani z přidané hodnoty se Šestou směrnicí.

Jan Hanousek, Filip Palda

Vývoj daňových úniků v ČR: analýza pomocí markovských řetězců

Finance a úvěr, 2006, roč. 56, č. 3-4, s. 127-151

Příspěvek se soustřeďuje převážně na metodologii předpovídání vývoje šedé ekonomiky za použití výběrových šetření. Jak zmírnit daňové úniky. 9 tab., 1 graf, příl. - Angl. resumé - Lit.

Luděk Pelcl

Zdaňování cen ze sportovních soutěží pořádaných v zahraničí

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 4, s. 2-14

Příjmy sportovců ze zdrojů v zahraničí a zamezení dvojího zdanění. Cena ze sportovní soutěže pořádané v zahraničí z hlediska daně z příjmů. K případům, kdy sportovec sportovní činnost buďto neprovozuje anebo provozuje jako podnikání nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost. Slovenský zákon o daních z příjmů a příjmy sportovců ze sportovní činnosti. Český sportovec a zdanění příjmů v ČR ze sportovní činnosti vykonávané v zemi, se kterou je uzavřena smlouva o zamezení dvojího zdanění. Český sportovec jako zaměstnanec zahraničního sportovního klubu, zahraniční sportovec jako zaměstnanec českého sportovního klubu. Lhůty pro podání daňového přiznání v případě příjmů ze zahraničí. Doplněno příklady. Schémata, tab.

Dana Trezziová

Zdaňování opcí na nákup cenných papírů poskytnutých zaměstnanci

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 4, s. 19-21

K problematice daňového ošetření opcí poskytnutých zaměstnanci, které česká legislativa jednoznačně neupravuje. Mezi odbornou veřejností se ustálil výklad, který svým stanoviskem potvrdilo Ministerstvo financí, že je třeba rozlišovat, zda se jedná o poskytnutí opčního práva na základě smlouvy (tzn. dvoustranného právního aktu), nebo zda jde o jednostranný právní akt ze strany zaměstnavatele, popř. třetí osoby. Příspěvek naznačuje, že MF se za účelem získání právní jistoty poplatníků bude snažit jednoznačně tento výklad zakotvit do zákona o daních z příjmů. Otázky možného dvojího zdanění příjmů z opcí a Komentář ke Vzorové smlouvě OECD o zamezení dvojího zdanění.

Martin Jaroš, Zuzana Horníková, Lea Krčmářková

Zrušit, zlíčit, zjednotit'...

Trend, 2006, č. 16, s. 26-27

Podmínky podnikání v SR, k problematice nadměrné odvodové zátěže podniků, daňové zatížení zaměstnavatelů a zaměstnanců v SR. K tématu také příspěvky na s. 22-25 a na s. 28.

Christian Ramthun

Hauen und stechen

Urputný boj

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 18, S. 38, 40

Reforma podnikových daní v Německu (korporační daň, živnostenská daň, duální daň z příjmů). Hledání optimálního modelu, který by přinesl daňové úlevy především kapitálovým společnostem, jejichž daňová povinnost by nepřesáhla 30 % (jejich současné celkové daňové zatížení dosahuje 39 %). Soustředění na kapitálové společnosti a korporační daň by však z daňové reformy vyloučilo MSP, resp. osobní společnosti, z nichž většina vykazuje zdanění pod 30 %. Navrhované možnosti úlev pro střední podniky (např. uplatnění poloviční sazby daně na shromažďovaný zisk). Plán zrušení živnostenské daně od roku 2008. Graf. Rubrika: Politik + Weltwirtschaft : Unternehmenssteuern

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 6/2006

Rozdělování příjmů na spolupracující osoby. Dotace z prostředků EU na podporu malých a středních podniků. Dary, reklama - daň z příjmů a DPH. Nehmotný majetek - pořízení a odpisování. Otázky z praxe k daní z příjmů. Nájem z hlediska DPH.

Daňové a účetní poradenství

č. 17-18/2006

Dodatečné daňové přiznání. 14. červen je letošním dnem daňové svobody a motivační stimuly. Doprava, ubytování a náklady s tím spojené. Odpovědi na nejčastěji se vyskytující otázky z oblasti daňové kontroly.

č. 19-20/2006

Brigády, neboli příležitostné práce. Znovu na letní téma - dovolená. Sociální pojištění a jeho parametry pro letošní rok.

č. 21-22/2006

Brigády, neboli příležitostné práce. Nemoc zaměstnaného starobního důchodce. Znovu na letní téma - dovolená. Použití daňové složenky při platbách daně převodním příkazem. Úhrada za vyšetření řidičů. Sociální pojištění a jeho parametry.

Daňový TIP**č. 10/2006**

Aktuální změny DPH v roce 2006. Slevy na dani z příjmů pro fyzické osoby. Bydliště jako místo podnikání. Licenční poplatky do třetí země za používání obchodní značky. Pronájem nebytových prostor, fakturace energií. Mobilní telefon pro soukromé účely.

č. 11/2006

Společné zdanění manželů od 1.1.2006. Vliv zkrácení doby odpisování zákonem č. 669/2004 Sb. na odpisování hmotného majetku pořízeného před rokem 2005. Poplatek za odvod příspěvků zaměstnancům – daňová uznatelnost. Rezervní fond a dar na doplňkovou činnost. Prodej za cenu ve výši výrobních nákladů.

Ekonomické vědy. Ekonomie

Pavel Sirůček

Kontroverzní Nobelova cena za ekonomii

Acta oeconomica pragensia, 2005, roč. 13, č. 7, s. 275-288

Příspěvek rekapituluje historii udělování tzv. Nobelovy ceny za ekonomii (od roku 1969), včetně stručného připomenutí oceněných osobností a jejich teoretického i praktického přínosu. Uvádí též kritické výhrady k této ceně udělované Švédskou národní bankou, zejména pokud jde o její směřování s opravdovými Nobelovými cenami udělovanými na základě závěti Alfreda Nobela. Pozn. - Čes. a angl. res. - Lit. Rubrika: Výzkumné projekty VŠE

Adriaan R. Soetevent, Lambert Schoonbeek

Price-setting behavior in the presence of social interactions**Určování cen v podmínkách sociální interakce**

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, März 2006, Bd. 226, Heft 2, S. 208-228

Autoři zkoumají důsledky přítomnosti různých sociálních skupin ve společnosti na cenovou politiku monopolní firmy zaměřené na maximalizaci zisku. Nejprve představují použitý model. Dále zkoumají rovnováhu mezi poptávkou, cenou zboží a ziskem ve společnosti bez sociálních subskupin a posléze totéž pro společnost rozvrstvenou do dvou sociálních skupin. Závěrečné hodnocení ukazuje, za jakých okolností existence dvou sociálních skupin zvyšuje či snižuje rovnovážný zisk monopolní firmy. 1 graf, vzorce, příloha. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Abhandlungen/Original papers

V. Ol'ševskij

Teoriya infljácii v Rossii: istoričeskij aspekt**Teorie inflace v Rusku v retrospektivě**

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 1, s. 39-49

Vývoj teorie inflace v ruské ekonomické vědě 20. století, srovnání různých náhledů. - Angl. res. - Odkazy.

A. Beljanin

Tomas Šelling, Robert Auman i teorija interaktivnych vzaimodejstvij : Nobelevskaja premija 2005 g. po ekonomike**Thomas Schelling, Robert Aumann a teorie interaktivního ovlivňování : Nobelova cena za ekonomii za r. 2005**

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 1, s. 4-21

Hodnocení přínosu T. Schellinga a R. J. Aumanna pro moderní ekonomii a společenské vědy. Připojena stručná bibliografie prací obou laureátů Nobelovy ceny za ekonomii. - Angl. res. - Odkazy.

Andre Jungmittag, Hariolf Grupp

Wechselwirkungen zwischen Innovations- und Wachstumsprozessen in Deutschland 1951-1999 im Vergleich zu 1850-1913

Dynamic relationships between innovation activities and per capita income in Germany 1951-1999 in comparison to 1850-1913

Vzájemné vztahy mezi procesem inovace a růstem v Německu v letech 1951-1999 ve srovnání s lety 1850-1913

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, März 2006, Bd. 226, Heft 2, S. 180-207

Příspěvek analyzuje dynamické vztahy mezi inovační aktivitou a procesem růstu (výší příjmů na hlavu) v Německu v letech 1850-1913 a 1951-1999, a to ve třech krocích. Nejprve přezkoumává statistické vlastnosti časových řad z hlediska jejich možných strukturálních rozdílů. Dále provádí identifikaci a odhady VAR modelů pro obě období a jejich vyhodnocení. 14 tab., 4 grafy, vzorce. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Abhandlungen/Original papers

John Lloyd

What price happiness? How economics is learning to lighten up

Jakou cenu má štěstí? Jak se ekonomie učí jasnějšímu pohledu

Financial Times, 1.5.2006, no. 36061, p. 9

Ponurá ekonomická věda začíná využívat psychologický pohled a snaží se změřit nezměřitelné - lidské štěstí. Nové postupy zabývající se spokojeností již přilákaly řadu výzkumníků, jejichž jména a hlavní díla článek přináší. Otázkou je, zda tento studijní obor znamená nějaký přínos pro veřejnou politiku.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Ralph Atkins

What recovery? Why wary German consumers fear worse times ahead

Jaké oživení? Proč se opatrní němečtí spotřebitelé obávají horších časů

Financial Times, 2.5.2006, no. 36062, p. 11

Článek se zaměřuje na otázku, proč Němci neutrácejí, nepůjčují si a nespotřebovávají jako jejich americké protějšky. Důvěra podnikatelské sféry přitom dosahuje nejvyšší úrovně za posledních 15 let. Mezi příčinami se uvádí mzdový vývoj, nezaměstnanost a stagnující ceny nemovitostí. Svou roli hrají i emoční či kulturní faktory - míra úspor v Německu na rozdíl od jiných zemí roste. Grafy.

Pavel Kavánek ; [rozhovor připravili] Zbyněk Fiala, Emil Szirmai

A je tu další transformace

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 19, s. 40-43

Rozhovor s generálním ředitelem ČSOB o nákladech převzetí IPB, o přeměně na bankopojišťovnu a o přípravě na euro. Fot.

Behind the brass plate : Goldman Sachs

Za mosaznou tabulkou : Goldman Sachs

The Economist, April 29th 2006, vol. 379, no. 8475, p. 69-71

Tajemství úspěchu americké investiční banky Goldman Sachs. Vývoj společnosti v posledních deseti letech, přechod od bankovníctví k obchodování. Viz též článek na s. 9-10 pod názvem On top of the world. Tab., diagr. Rubrika: Special report [Ec]

Bestimmungsgründe der Zinsstruktur - Ansätze zur Kombination arbitragefreier Modelle und monetärer Makroökonomik**Determinants of the term structure of interest rates - approaches to combining arbitrage-free models and monetary macroeconomics****Faktory určující úrokovou strukturu - pokusy o kombinaci modelů bez arbitráže a monetární makroekonomiky**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, April 2006, Jg. 58, Nr. 4, S. 15-29

Deutsche Bundesbank Monthly report, April 2006, Vol. 58, No. 4, p. 15-28

Studie představuje základní koncepci kombinovaného modelu výkladu průběhu a dynamiky úrokové struktury. Spojuje přitom klasický teoretický přístup (dobu splatnosti půjčky a odpovídající zúročení) s makroekonomickými metodami výkladu, zohledňujícími reakci úrokové struktury na inflační a konjunkturální výkyvy, případně na stupeň rizika. Základní koncepce modelu je prakticky představena na příkladu německé úrokové struktury. 1 tab., 4 grafy, příl. Pozn. - Něm. res. - Lit. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Crowding the dance floor : European exchanges**Taneční parket se zaplňuje : evropské burzy**

The Economist, May 20th 2006, vol. 379, no. 8478, p. 81

K situaci na evropských burzách. Menší burzy se snaží držet krok se svými velkými rivaly a uvažují o emisi akcií (Borsa Italiana a BME). Velké burzy - LSE, Euronext a Deutsche Börse - jsou pod tlakem svých akcionářů a pokračují v jednáních o fúzích. Diagr.

Drahomíra Dubská

Czech households: escalating consumption and strong changes in the structure of savings during period 1995 - 2004**České domácnosti: prudký nárůst spotřeby a výrazné změny ve struktuře úspor v období 1995 - 2004**

Statistika, 2006, roč. 43, č. 2, s. 112-135

Autorka analyzuje významné změny v chování českých domácností, ke kterým došlo v letech 1995-2004. Zatímco do této doby patřily české domácnosti k nejvíce spořivým v Evropě, s nízkým sklonem k zadlužování, po roce 1995 se spotřebitelské chování prudce proměnilo. Poklesla míra úspor, růst spotřeby domácností byl vyšší než růst disponibilních příjmů, zadluženost domácností dosáhla desetinásobku období před transformací. Změnila se též struktura úspor členů domácností. 14 grafů. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Euro blues**Euroblues**

The Economist, April 29th 2006, vol. 379, no. 8475, p. 38

V souvislosti s přípravou některých zemí na vstup do eurozóny se hodnotí dosavadní působení eura. Euro přineslo stabilitu, ale nikoliv zamýšlenou hospodářskou konvergenci. Rubrika: Charlemagne

Willem Buiter and Anne Sibert

Europe must relax its inflation test for euro entrants**Evropa musí zmírnit své inflační kritérium pro zájemce o vstup do eurozóny**

Financial Times, 4.5.2006, no. 36064, p. 13

Estonsko, Litva, Slovinsko, Lotyšsko a Slovensko se připojily ke kurzovému mechanismu eurozóny a jsou kandidáty brzkého přijetí eura. Tyto země dosáhly pozoruhodných hospodářských úspěchů a snadno by mohly splnit většinu maastrichtských kritérií. Pouze Slovinsko však vyhovuje kritériu pro inflaci. Podle autorů však požadovat po kandidátských zemích, aby vyhověly současně kurzovému i inflačnímu kritériu, nedává žádný ekonomický smysl.

Friedrich Fritzer

Finanzsystem und institutionelles Umfeld als Determinanten der wirtschaftlichen

Leistungsfähigkeit: Österreich im Ländervergleich

Finanční systém a institucionální rámec jako určující faktory hospodářské výkonnosti:

Rakousko v mezinárodním srovnání

Geldpolitik & Wirtschaft, 2006, Nr. 1, S. 146-171

Studie se zabývá rozбором vybraných aspektů struktury finančních trhů a institucionálního rámce rakouského hospodářství ve srovnání s jinými zeměmi Evropské unie a dalšími posuzovanými zeměmi. Dále hodnotí, do jaké míry tyto faktory ovlivňují hospodářský růst v Rakousku. Ověřuje přitom hypotézu, že větší integrace finančních trhů v Rakousku by byla pro zemi přínosná. 2 tab., 6 grafů, příl. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Analysen

A first, gentle shake : Japan's financial institutions

První jemné zatřesení : japonské finanční instituce

The Economist, April 29th 2006, vol. 379, no. 8475, p. 73-74

Analýza toho, co by návrat normální měnové politiky mohl znamenat pro japonské banky, poskytovatele spotřebitelských půjček a pojistitele, a také pro jejich zákazníky. Rubrika: Finance and economics

Tomáš Skřivánek

Formálně splněno : Česká národní banka

Euro, 2006, č. 18, s. 44-45

Článek informuje o prvních faktických dopadech fúze regulátorů finančních trhů v ČR uskutečněné ke konci března 2006 a zvažuje další plány postupu integrace. V této souvislosti jde zejména o připravované změny legislativy, a to jak ze strany ČNB, tak i Ministerstva financí. Pozornost je věnována i personálním změnám v nové organizační struktuře. Uvedenou problematikou se zabýval i článek Klinická smrt, Euro č. 31/2005. Rubrika: Události : Finanční trhy

Anke Henrich, Daniel Schönwitz

Fünf Milliarden Kleingeld

Pět miliard v drobných

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 14, S. 176-183

Rodinné finance v Německu, význam osvěty a výchovy dětí ke spoření a hospodaření, filozofie nároku na kapesné, informovanost dětí o příjmech rodičů a domácím rozpočtu. Povolené (zákonné) finanční aktivity mladistvých; spoření dětí a nezdanitelná částka, možnosti úlev (pojištění atd.). 2 tab., 3 grafy. Rubrika: Geld + Börse : Kinder

Vladimír Piskáček

Hlavně draze : správa peněz z fondů EU

Euro, 2006, č. 21, s. 40-41

Příspěvek se zabývá problematikou správy peněz z fondů EU v souvislosti s opakovaným výběrovým řízením na finančního manažera České republiky. Stručně rekapituluje dosavadní vývoj prvního i druhého tendru a hodnotí nabídky hlavních bank. Domnívá se, že stát nabízí peníze za služby, které by mohl mít téměř zdarma, případně že finančním manažerem by mohlo být více bank. 1 tab. Rubrika: Události : Bankovníctví

Michael Maisch

Im Labyrinth der Schufa

V labyrintu ochranného úvěrového registru

Handelsblatt, 10.5.2006, Nr. 90, S. 16

Schufa (ochranné společenství pro všeobecné jištění úvěrů), ochrana věřitele v Německu. Historie (založena roku 1927 firmou Bewag); informační registr o (spotřebitelských) úvěrech, resp. platební morálce klientů. Scoring model, bonita spotřebitele. Shromažďování údajů o klientech z pohledu ochrany osobních údajů. Rubrika: Report [HB]

Eva Zamrazilová

Inflaci bude hlídat kurs měny : rizika při vstupu Česka do eurozóny

Hospodářské noviny, 23.5.2006, roč. 50, č. 99, s. 25

K hrozbě zvýšení inflace po vstupu ČR do eurozóny. V úvodu zamyšlení nad tím, proč v současné době není inflace akutním problémem české ekonomiky. Dále podrobněji o problému mimořádně nízké relativní cenové hladiny a o klíčové roli měnového kursu (otázka předčasného zafixování kursu). Závěry a doporučení. 1 graf.

Into the fold : Americans without bank accounts

Do houfu : Američané bez bankovních účtů

The Economist, May 6th 2006, vol. 379, no. 8476, p. 80-81

Přinejmenším 12 mil. domácností v USA nemá žádný bankovní účet, protože si tento luxus nemohou dovolit. Nyní se však americké banky snaží podchytit i chudé zákazníky, o které dříve neměly zájem. V článku se popisují používané postupy. Diag. Rubrika: Finance and economics

Martin Čihák, Richard Podpiera

Is one watchdog better than three? International experience with integrated financial sector supervision

Je jedna instituce dozoru lepší než tři? Mezinárodní zkušenost s integrovaným dohledem nad finančními trhy

Finance a úvěr, 2006, roč. 56, č. 3-4, s. 102-126

Autoři představují obsáhlou analýzu dosavadních zkušeností s integrovaným dohledem nad finančními trhy v mezinárodním srovnání. Zkoumají trendy v integrovaném dohledu, shrnují důvody pro a proti tomuto modelu a pomocí empirických dat ověřují platnost těchto argumentů. Zvláště sledují, jaká je kvalita dohledu (měřená dodržováním pravidel mezinárodních standardů a zákonů) v zemích s integrovaným dohledem v porovnání s ostatními zeměmi. 8 tab., 4 grafy, 1 vlož. box. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Jan Filáček

Kursu koruny vyhovuje volnost : možnosti měnových zásahů ČNB

Hospodářské noviny, 9.5.2006, roč. 50, č. 89, s. 29

K posilování české koruny v posledních letech a k hlasům volajícím po zásahu České národní banky za účelem stabilizace kursu. Autor zdůrazňuje, že hlavním posláním ČNB je ze zákona péče o cenovou stabilitu a proto se centrální banka snaží působit na kurs pouze ve výjimečných případech - když jeho prudké pohyby ohrožují splnění inflačního cíle. Ze závěrů vyplývá, že současný režim domácí měnové politiky, opírající se o kotvu v podobě inflačního cíle a ponechávající kursu značnou volnost, lze považovat za nejvhodnější režim pro českou ekonomiku.

Jerzy Żyżyński

Modele decyzyjne a mechanizm podejmowania decyzji w polityce pieniężnej

Modely a mechanismus rozhodování v měnové politice

Ekonomista, 2006, no 2, s. 169-183

Základní řešená otázka je, zda peněžní politika může mít volný charakter, nebo se musí opírat o nějaká daná pravidla. Jsou rozebírána různá pravidla rozhodování (aktivní a pasivní, pomocná i cílená), s ohledem především na modely navržené Taylorem a Svenssonem, a předpokládá se, že potenciální output v těchto modelech je odvozen na základě produkce dosažené při plné zaměstnanosti, a nikoli z dlouhodobého vývoje. To by umožnilo formulovat politiku plné zaměstnanosti. Zdůrazňuje se, že měnová politika v průběhu integračního procesu v EU musí mít specifický charakter, jelikož standardní pravidla cílování a rozhodování v peněžní politice nepočítají s přizpůsobováním se podmínkám. V praxi jsou úrokové sazby nasazeny příliš vysoko. V závěru jsou vyhodnocovány výsledky politiky vysokých úrokových sazeb a formulovány závěry týkající se změny charakteru mechanismu rozhodování. Graf, vzorce. - Angl. a rus. res. - Bibliogr.

Monetary and exchange rate arrangements of the euro area with selected third countries and territories**Měnová a kurzová ujednání eurozóny s vybranými třetími zeměmi a teritorii**

Monthly bulletin [European Central Bank], April 2006, no. 4, p. 87-97

Přehled stávajících měnových a kurzových dohod eurozóny s některými evropskými i mimoevropskými zeměmi (např. o používání eura v těchto zemích); důvody pro přijetí podobných dohod a jejich právní úprava; možný vývoj dalšího uspořádání v této oblasti v budoucnu. Tab. Vysvětl.

Neue rechtliche und regulatorische Rahmenbedingungen für den deutschen Verbriefungs- und Pfandbriefmarkt**New legal and regulatory framework for the German securitisation and Pfandbrief market****Nové právní a regulační rámcové podmínky na německém trhu zástavních listů a obligací**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, März 2006, Jg. 58, Nr. 3, S. 37-61

Deutsche Bundesbank Monthly report, March 2006, Vol. 58, No. 3, p. 37-59

Príspevok seznamuje se změnami právními a regulačními rámcovými podmínkami na německém trhu zástavních listů a obligací a zvažuje jejich možné dopady. Jak emise zástavních listů, tak i přeměna pohledávek v cenné papíry si nadále ponechají svůj význam pro německé banky, lze však očekávat strukturální změny jak uvnitř, tak mezi těmito trhy. 4 tab., 5 grafů, 1 schéma, 2 přílohy. Pozn. - Něm. a angl. res. - Lit. - Příspěvek je k dispozici v německé a anglické verzi časopisu.

Holger Alich, Dirk Heilmann, Katharina Kort, Christian Potthoff

New York sticht Frankfurt aus : draußen vor der Tür**New York vystrkuje Frankfurt : venku přede dveřmi**

Handelsblatt, 23.5.2006, Nr. 99, S. 1, 2

První transatlantická burzovní fúze americké NYSE a nadnárodní evropské Euronext se jeví jako stále pravděpodobnější, německé burze hrozí izolace. 5 grafů, mapka. Rubrika: Handelsblatt-Thema

A. Navoj

O rasčete i ispol'zovanii real'nogo kursa nacional'noj valjuty v ramkakh denezno-kreditnoj politiki**O výpočtu a užití reálného kurzu národní měny v rámci měnové politiky**

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 2, s. 65-74

Teorie a principy konstruování základních odvozených ukazatelů kurzové dynamiky, trendy v dynamice reálných efektivních kurzů v tranzitivních zemích včetně Ruska, zobecnění metod používaných v mezinárodní praxi k výpočtu reálného efektivního kurzu. Grafy, tab. Odkazy, vysvětl. - Angl. res.

František Mašek, Martin Petříček

Ode zdi ke squeeze out

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 16, s. 62-65

Analýza problému vytěsnění menšinových akcionářů v ČR na různých příkladech. Zaměřeno především na problematiku cen odkupovaných akcií.

Jan Žižka

Okénko do eurolandu : měnová politika

Euro, 2006, č. 21, s. 38-39

V souvislosti se vstupem Slovinska do eurozóny k 1.1.2007 autor zvažuje oprávněnost odmítavého rozhodnutí Evropské komise a Evropské centrální banky v případě Litvy a Estonska. Domnívá se, že setrvávání na zastaralém inflačním kritériu, které bylo určeno pro jinou dobu devadesátých let a jiné státy, má spíše politické motivy. Dotýká se i diskuse o tom, zda je vůbec dobré se zaváděním eura pospíchat. Rubrika: Události : Evropská unie

Paul Cashin, C. John McDermott

Parity reversion in real exchange rates: fast, slow, or not at all?

Návrat parity v reálných směnných kurzech: rychlý, pomalý, nebo vůbec žádný?

IMF staff papers, 2006, Vol. 53, No. 1, p. 89-119

Příspěvek se zabývá paritou kupní síly (PPP) a otázkami spojenými s reálným směnným kurzem. Jde např. o to, zda reálné směnné kurzy skutečně vyjadřují trend návratu k paritě, zda je parita kupní síly vhodným dlouhodobým měřítkem pro hodnocení vývoje reálných směnných kurzů, zda se chování reálných směnných kurzů liší u vyspělých a rozvojových zemí aj. Pro analýzu je použito dat MMF o reálných směnných kurzech pro 90 vyspělých i rozvojových zemí v období 1973-2002. 3 tab., 3 grafy, vzorce, 2 příl. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Playing with fire : financial markets

Hra s ohněm : finanční trhy

The Economist, May 20th 2006, vol. 379, no. 8478, p. 79-80

Investoři v USA se dotazují, zda kombinace rostoucí inflace a inflačních očekávání s obavami ze slábnoucího dolaru a nejistotou ohledně globálních hospodářských vyhlídek nevěští konec dosavadního vývoje, který tlačil ceny mnoha aktiv k rekordním výšinám. Někteří komentátoři upozorňují na podobnost se situací v r. 1987, kdy rovněž měl nejdříve problémy dolar, pak byly problémy s úrokovými sazbami a nakonec došlo ke krachu na burze. Stejně jako tehdy hodně závisí na tom, jak rozhodující činitelé v čele s předsedou Fed Bernankem dokážou zvládnout kluzký dolar a rozkolísanou inflaci. Grafy. Rubrika: Finance and economics

Vít Bárta

Proč Estonsko odložilo zavedení eura

Hospodářské noviny, 22.5.2006, roč. 50, č. 98, s. 25

Poradce viceguvernér ČNB stručně objasňuje důvody, proč Estonsko odložilo přijetí eura (původně plánované na začátek roku 2007) o rok. K očekávanému nesplnění maastrichtského kritéria inflace v letošním roce a k příkladnému postoji Estonska, které se neuchýlilo k podvádění a ušetřilo jakýsi morální políček zemím (nyní samozřejmě členům eurozóny), které se nad podobnými praktikami nerozpakovaly. V závěru k nesmyslnosti inflačního kritéria aplikovaného na zdravou a rostoucí ekonomiku.

Miroslav Tuček

Proč zanikla IPB?

Revue Politika, 2006, roč. 4, č. 3, s. 12-13

Příspěvek do diskuse o IPB v souvislosti s londýnskou arbitráží. Autor nejprve stručně připomíná okolnosti založení Investiční banky v r. 1948 a její působení až do r. 1989. V dalším textu mapuje činnost banky po roce 1990 až do sloučení s Poštovní bankou v roce 1994. Další osudy a především problémy IPB pak zasazuje do širších souvislostí vývoje České republiky a jejího bankovníctví v devadesátých letech. Samostatný oddíl je věnován privatizaci IPB a její likvidaci.

Die Schaffung eines einheitlichen Verzeichnisses für notenbankfähige Sicherheiten im Euro-Währungsgebiet

The creation of a single list of eligible collateral throughout the euro area

Vytvoření jednotného seznamu pro emisní banky bezpečných cenných papírů v eurozóně

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, April 2006, Jg. 58, Nr. 4, S. 31-41

Deutsche Bundesbank Annual Report, April 2006, Vol. 58, No. 4, p. 29-38

Příspěvek upozorňuje na rozhodnutí Rady Evropské centrální banky z května 2004, kterým se s platností od 1.1.2007 v eurozóně sjednocuje rámec požadavků na bezpečné cenné papíry z hlediska centrálních bank. Jde o sjednocení a rozšíření dosavadních dvou kategorií pro kvalifikaci cenných papírů, které používají centrální banky při rozhodování o akceptovatelnosti žádostí o úvěry. 2 tab. Pozn. - Něm. a angl. res. - Lit. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Adam Koronowski

Stopa procentowa jako argument funkcji popytu na pieniądz

Úroková míra jako argument funkce poptávky po penězích

Ekonomista, 2006, nr 2, s. 145-168

Převládající teoretické paradigma, podle něhož jsou peníze funkcí nominální úrokové míry, se silně neslučuje s reálnou měnovou politikou a vede i k rozporům v teorii. Výběr nominální úrokové míry jako argumentu funkce peněžní poptávky určuje výsledky několika závažných modelů - ty by však vykazovaly jiné výsledky, kdyby do závislosti peněžní poptávky byla dosazena reálná úroková míra. Tato pozorování vedou k přehodnocení vžitých teoretických argumentací týkajících se tématu měnové politiky. V článku je navržen nový přístup - zásadním závěrem je, že rozhodující roli pro určení peněžní poptávky hraje reálná úroková míra a je diskutována složitost tohoto vztahu v konkrétních situacích a nestabilitách v peněžním sektoru. Graf, výpočty. - Angl. a rus. res. - Bibliogr.

Strife at the Sparkasse : German savings banks

Svár ve spořitelně : německé spořitelny

The Economist, May 6th 2006, vol. 379, no. 8476, p. 77-78

O tom, co by změna v postavení německých spořitelen mohla znamenat pro strukturu německého bankovníctví. Diagr. Rubrika: Finance and economics

Robert Cottrell

Thinking big : a survey of international banking

Být co největší : přehled o mezinárodním bankovníctví

The Economist, May 20th 2006, vol. 379, no. 8478, centr. sect. (28 p.)

Banky usilují o stále větší velikost, ať již prostřednictvím přirozeného růstu, nebo fúzí a akvizicí. Články přehledu se zaměřují na popis situace v jednotlivých regionech světa, investiční banky, privatizaci, Basilejskou dohodu II aj. Tab., grafy. Rubrika: Survey [Ec]

Lukáš Jansa

Vydání akcie dle § 5 odst. 4 zákona o cenných papírech

Bulletin advokacie, 2006, č. 3, s. 32-35

K velké novele zákona č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry, provedené zákonem č. 308/2002 Sb., která zavedla do naší právní úpravy tzv. teorii domnělého práva. Základní charakteristické prvky teorie domnělého práva, interpretace § 5 odst. 4 zákona o cenných papírech, vydání akcie dle § 5 odst. 4 zákona o cenných papírech, dobrá víra a její posuzování. Výhrady k některým formulacím a ke konstrukci právní domněnky nabytí cenného papíru v dobré víře.

Wolf Albin

Der wahre Preis des Unternehmens

Skutečná cena podniku

Handelsblatt, 10.5.2006, Nr. 90, S. 30

Squeeze out v Německu; novela zákona o převzetí podniku, která začne platit pravděpodobně od roku 2007, by měla usnadnit "odstranění" menšinových akcionářů. Nová pravidla odškodnění menšinových akcionářů, odškodnění přejímací cenou. Rubrika: Unternehmen und Märkte : Unternehmenspraxis

The weeds of destruction

Ničivý plevel

The Economist, May 6th 2006, vol. 379, no. 8476, p. 82

Příspěvek vychází ze studie Billa Whitea, hlavního ekonoma Bank for International Settlements, která je věnována cílům měnové politiky. Centrální banky by se podle autora neměly zaměřovat jen na stabilitu cen, protože deflace je rovněž nebezpečná. Odkaz. Rubrika: Economics focus [Ec]

When to join, and when not to : the euro**Kdy se připojit, a kdy ne : euro**

The Economist, May 13th 2006, vol. 379, no. 8477, p. 32

K otázce vstupu dalších zemí do eurozóny. Členství v měnové unii je výhodnější pro malé země se zranitelnými měnami, které nemohou realisticky provádět nezávislou měnovou politiku.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Milan Filípek

Aplikace článku 88 odst. 3 Smlouvy o založení Evropského společenství národními soudy

Právní rádce, 2006, roč. 14, č. 4, s. 21-24, 26-29

K aplikaci článku 88 odst. 3 Smlouvy o založení ES, který definuje veřejnou podporu. Poskytování veřejné podpory. Rozhodnutí ESD o přímém účinku zmíněného článku (např. rozsudek ve věci Lorenz, ve věci FNCE aj.). Shrnutí právních závěrů ESD v uvedených rozsudcích. Role národních soudů členských států.

Jürgen Janger, Johann Scharler, Alfred Stiglbauer

Aussichten für das Potenzialwachstum der österreichischen Volkswirtschaft - Methoden und Determinanten**Vyhledky růstu potenciálu rakouské ekonomiky - metody a určující faktory**

Geldpolitik & Wirtschaft, 2006, Nr. 1, S. 26-57

Studie se zabývá problematikou dlouhodobé prognózy hospodářského růstu v Rakousku. Věnuje se nejprve statistickým metodám použitým pro odhady růstového potenciálu národního hospodářství. Dále rozebírá jednu z komponent růstu hospodářského potenciálu, totiž faktor celkové produktivity (determinanty, přímé a nepřímé zdroje růstu produktivity) a aspekty související s trhem práce. 2 tab., 12 grafů, 2 vlož. boxy. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Analysen

Tobias Moerschen

Banken betreiben US-Straßen**Evropské banky provozují americké dálnice**

Handelsblatt, 25.4.2006, Nr. 80, S. 25

Privatizace dálnic v USA, příklady PPP projektů, Chicago Skyway, Indiana Toll Road. Rubrika: Finanzzeitung

Edward Lucas

Cheer up : a survey of Poland**Hlavu vzhůru : přehled o Polsku**

The Economist, May 13th 2006, vol. 379, no. 8477, centr. sect. (12 p.)

Přehled o hospodářském a politickém vývoji v Polsku. Grafy, diagr. Rubrika: Survey [Ec]

Julie Hrstková

Dá se přežít globalizace?

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 17, s. 68-69

Komentář k poslední zprávě Mezinárodního měnového fondu o vývoji světové ekonomiky a o finanční stabilitě.

V. Mau

Ekonomičeskaja politika v 2005 godu: opredelenije prioritetov**Hospodářská politika v r. 2005: stanovení priorit**

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 2, s. 4-27

Výsledky ruské hospodářské politiky v r. 2005, faktory hospodářského růstu, institucionální a dirigistické přístupy ke konsolidaci hospodářského růstu, úloha "národních projektů" vyhlášených

v r. 2005, důraz na reformu soudního systému a rozvoj lidského kapitálu, priority hospodářské politiky pro rok 2006. Tab. Odkazy, vysvětl. - Angl. res.

Dorit Hess

Ende der Schein-Wirtschaft

Konec poukázkové ekonomiky

Handelsblatt, 5./6./7.5.2006, Nr. 87, S. 14

Připomínka zrušení přidělového systému v Německu v roce 1950 (v NDR byl zrušen o osm let později). Válečná a poválečná historie potravinových poukázek. Ludwig Erhard, nástup tržní ekonomiky. Rubrika: Report [HB]

Marcus Arpa, Jesús Crespo Cuaresma, Ernest Gnan, Maria Antoinette Silgoner

Erdölpreisschock, Energiepreise und Inflation - Österreich im EU-Vergleich

Ropný cenový šok, ceny energií a inflace - Rakousko v porovnání s Evropskou unií

Geldpolitik & Wirtschaft, 2006, Nr. 1, S. 58-83

Analýza ukazuje, že výrazný nárůst cen ropy a z toho vyplývající vzestup cen pohonných hmot a dalších druhů energií se projevil v jednotlivých členských zemích EU různě a tomu odpovídaly i inflační efekty. Vychází přitom z aktuálního přehledu cen na světových trzích ropy a primárních energií, hodnotí cenovou pružnost a schopnost přizpůsobení sledovaných cen v 25 státech EU a zkoumá, zda cenové reakce na pohyby cen ropy jsou asymetrické. Sleduje též přenos na další druhy energií a zvažuje důsledky pro peněžní a hospodářskou politiku sledovaných zemí. 2 tab., 15 grafů, 1 vlož. box. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Analysen

Dieter Schnaas, Peter Leo Gräf, Bert Losse, Christian Ramthun

Es geht ums Ganze

Jde o všechno

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 15, S. 24-30

Konkurenceschopnost Německa je velmi ohrožena poklesem porodnosti, špatnou situací ve vzdělávání, a hlavně nesprávným přístupem k přistěhovalcům a k jejich integraci do společnosti. Míra nezaměstnanosti přistěhovalců je dvojnásobně vyšší než u Němců, a ani zákon o přistěhovalcích nezlepšuje nastavení cizinecké politiky ve smyslu podpory růstu a blahobytu Německa. Negativní vliv vzdělávacího systému na prohlubování rozporů mezi sociálními vrstvami. Dekvalifikace lidského kapitálu. Řešení integračních problémů v Nizozemsku, Francii a ve Velké Británii. K tématu i další příspěvky na s. 32-33. Rubrika: Politik + Weltwirtschaft : Zuwanderung

Eva Klvačová

Evropská ústava v roli institucionálního rámce pro strategie konkurenceschopnosti

Acta oeconomica pragensia, 2005, roč. 13, č. 7, s. 79-93

Článek popisuje hlavní pravidla vytvořená evropskou ústavou pro cesty ke konkurenceschopnosti. Nejprve se zabývá problematikou globalizace, soupeřením národních států (příp. světových regionů) v konkurenceschopnosti a upozorňuje na dopady proměněné role státu a transnacionálně operujících podniků. Dále sleduje význam evropské ústavy pro vytváření souboru jednotných pravidel pro dosahování maximální konkurenceschopnosti platného pro všechny členské státy. Pozn. - Čes. a angl. res. - Lit. Rubrika: Mezinárodněpolitická reflexe konstitucionální fáze evropského integračního procesu

Rémy Prud'homme et Juan Pablo Bocarejo

L'expérience du péage de Londres

Zkušenosti ze zavedení mýtného v Londýně

Problemes économiques, 2006, no 2896, p. 26-32

Zavedení mýtného v centru Londýna v únoru 2003 mělo za cíl odstranění dopravních zácp v městské zóně. Městské mýtné, považované za technologický úspěch, bylo voliči nadšeně přijato. Studie ukazují, že neplatičů je minimálně. Zisky, které z toho mají automobilisté a cestující využívající autobusy (úspory času) a obyvatelé (zlepšení životního prostředí) jsou však stále mnohem nižší, než náklady (na investiční činnost, na výběr mýtného, na dozor atd.), které si zařízení dále vyžaduje.

(Placená zóna se týká jen 1,7 % dopravního provozu ve Velkém Londýně; z ekonomického hlediska jsou náklady o 70 % vyšší než přínos společnosti...) Jde tedy o technologický a politický úspěch a hospodářský nezdár? Sociologické, ideologické a psychologické pozadí tohoto názoru; výhledy střednědobé a dlouhodobé. 2 tab. Rubrika: Dossier : Régulation des transports urbains

The growth of growth theory

Rozvíjení teorie růstu

The Economist, May 20th 2006, vol. 379, no. 8478, p. 84

Laureát Nobelovy ceny Robert Solow zpracoval před padesáti lety dvě studie k ekonomickému růstu, v nichž dokazoval, že samotná akumulace nevede k trvalému pokroku (teorie zmenšujících se výnosů). Nová kniha od Davida Warshe "Knowledge and the Wealth of Nations" přichází s buřičskou ekonomikou zvětšujících se výnosů. Warsh přitom rozvíjí názory Paula Romera ze Stanfordské univerzity. Rubrika: Economics focus [Ec]

Andreas Breitenfellner, Antje Hildebrandt

Hohe Beschäftigung bei niedriger Produktivität? Dienstleistungssektor als bestimmende Größe der Wirtschaftsentwicklung

Vysoká zaměstnanost při nižší produktivitě? Sektor služeb jako určující veličina hospodářského vývoje

Geldpolitik & Wirtschaft, 2006, Nr. 1, S. 119-145

Studie poskytuje přehled důležitých aspektů sektorových změn (nárůstu důležitosti terciárního sektoru) ve starých i nových členských zemích EU a dokládá kompatibilitu tohoto procesu s růstem zaměstnanosti a produktivity. Nejprve se věnuje aktuálnímu zpracování této problematiky v ekonomické literatuře, ukazuje různé modely prosazování sektoru služeb v ekonomice podle různé úrovně zaměstnanosti ve službách v průběhu posledních desetiletí. Zvažuje též roli tzv. Lisabonské strategie Evropské unie při podpoře růstu produktivity v sektoru služeb. 15 grafů, příl. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Analysen

John Odling-Smee

The IMF and Russia in the 1990s

Mezinárodní měnový fond a Rusko v devadesátých letech 20. století

IMF staff papers, 2006, Vol. 53, No. 1, p. 151-194

Příspěvek zkoumá vliv Mezinárodního měnového fondu na ekonomickou politiku Ruska v devadesátých letech minulého století, se zaměřením na rozdíly vzniklé díky působení MMF. Sleduje se např. vliv MMF na strukturální a institucionální reformní kroky v Rusku, přijímání poradních orgánů ruskými úřady, vliv na fiskální politiku, na makroekonomické rozhodování a jeho realizaci. 4 tab., 5 grafů, příl. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Improving on the Latin rate of growth : Latin America's economies

Zlepšování míry růstu v Latinské Americe : latinskoamerické ekonomiky

The Economist, May 20th 2006, vol. 379, no. 8478, p. 54, 57

Latinskoamerickým ekonomikám se daří nejlépe za posledních 20 let. Růst sice oproti rekordní hodnotě 5,9 % z r. 2004 poněkud zpomalil, ale zdá se být udržitelnější než v předchozích letech. Snižuje se zahraniční i veřejný dluh, v čemž se promítají silnější veřejné finance. Některé reformy však ještě stále nebyly provedeny a není vyřešena ani otázka chudoby a nerovnosti. Grafy, diagr.

Robert Nešpůrek, Richard Otevřel

Jak vést jednání o nabídkách : PPP

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 18, s. 42

K zákonu o koncesních smlouvách a koncesním řízení, který vstoupí v platnost 1. července 2006, a který je v rámci právní úpravy veřejných zakázek a zejména partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP) úplnou novinkou. Co od uplatnění tohoto zákona v praxi očekávají zadavatelé zabývající se potenciálními PPP projekty i soukromí partneři (budoucí koncesionáři). Stručně o uzavírání koncesní smlouvy na dobu určitou a o koncesním dialogu nebo jednání o nabídkách.

Slavoj Czesaný, Michaela Šťastná

Kontexty ekonomického, sociálního a environmentálního vývoje

Statistika, 2006, roč. 43, č. 2, s. 136-145

Ke strategii udržitelného rozvoje a k potřebě zajistit vyváženost v rozvoji ekonomickém, sociálním a environmentálním. Zejména pak k významnému úkolu sestavit adekvátní soubor indikátorů, který by mapoval charakter kontextů a rizika udržitelnosti vývoje mezi jeho hlavními pilíři. Podrobněji ke dvěma souborům indikátorů. Mezinárodní srovnání. Hlavní poznatky z analýzy kontextů ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje v ČR. 7 tab., 8 grafů. - Angl. abstrakt - 4 lit.

Pierre Bonnaure ... [et al.]

Nouveaux visages de l'industrie automobile

Nová tvář automobilového průmyslu

Problemes économiques, 2006, no 2891, p. 1-34

Soubor článků věnovaných problematice automobilového průmyslu v současném světě. Tento sektor stále zaujímá významnou pozici v ekonomice rozvinutých zemí. Vývoj a místo automobilu v současné společnosti - poptávka, nové technologie, problém paliv. Statistické tabulky. Problematika nadnárodního sdružování, jehož je automobilový průmysl jedním ze vzorových představitelů. Krize známých značek, fúze a štěpení. (Vývoj od 2. světové války.) Vývoj charakteru konkurenční dynamiky na trhu automobilového průmyslu od jeho počátku. Fenomén Toyota. Nový konkurenční cyklus - perspektivy. Změny výrobních modelů a jejich důsledek pro organizaci distribuce, rostoucí význam distribuce různých modelů - až po modely přímo "na míru zákazníka". Grafy, tab. - Lit. Rubrika: Dossier

Milena Geussová, Aleš Bluma ; [přispěli] Richard Hindls, Stanislava Hronová, Michael Vít, Tomáš Votruba

Pandemie je za dveřmi. Jen nevíme, kdy zaklepe

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 15, s. 16-19

Materiál informuje o schůzce čtyř odborníků (hlavního hygienika ČR, gen. ředitele zastoupení firmy Roche v ČR, rektora a prorektorky VŠE), která se zabývala přípravami na možnou pandemii chřipky. Zmiňován je především matematický model pandemie, vytvořený na Vysoké škole ekonomické, který mapuje, jak by se epidemie šířila, jaké skupiny obyvatel by zasáhla a jaké by to mělo ekonomické důsledky. Stručně také o Národním pandemickém plánu ČR. 1 tab. K tématu viz i další přísp. na s. 20 s názvem Hrozba dočasného poklesu, věnovaný prognóze MMF a Deutsche Bank ohledně dopadu pandemie na světovou ekonomiku - Součástí mat. je stručný příspěvek s názvem Co když přijde ptačí nebo jiná? Rubrika: Sonda

M. Derjabina

Reformirovanije jestestvennyh monopolij: teorija i praktika

Reforma přirozených monopolů: teorie a praxe

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 1, s. 102-121

Vývoj teorie přirozených monopolů; účast státu na regulaci činnosti přirozených monopolů ve vyspělých a tranzitivních zemích; reforma elektroenergetiky, plynárenství a železniční dopravy v Rusku. Odkazy, vysvětl. - Angl. res.

Yves Crozet ... [et al.]

Régulation des transports urbains

Regulace městské dopravy

Problemes économiques, 2006, no 2896, p. 1-34

Soubor článků k postavení a problematice městské hromadné dopravy. Doprava jako úkol státní správy v současnosti. Příklad Francie. Podíly a způsoby financování dopravní infrastruktury v zemích EU. Řešení problému dopravní přehlcenosti v silniční dopravě, analýza problému z ekonomického hlediska. Různé nástroje státní správy k řešení tohoto problému, užití nových technologií. Různé typy vybírání mýtného - modulovatelný systém mýtného na francouzských dálnicích (mýtné na "ose"), mýtné pro uzavřené zóny - především městské (norská města, Londýn), systémy zpoplatnění průjezdu těžké autodopravy ve Švýcarsku a v Německu, řešení užitá v Singapuru a v Kalifornii. Podrobný

rozběr zkušeností po zavedení mýtného v Londýně. Strukturovaná železniční doprava - příklad Tokia. Vložené boxy: privatizace dálnic ve Francii, neúspěch privatizace - příklad Británie, vyhodnocení pařížské dopravní politiky. Grafy, tab., vlož. boxy. - Bibliogr. Rubrika: Dossier : Transports

Martina Kasková

Rozvojová pomoc ČR: Česká republika jako nastupující dárcovská země

Acta oeconomica pragensia, 2005, roč. 13, č. 8, s. 142-152

Příspěvek se zabývá zhodnocením posunu v pojetí české zahraniční rozvojové pomoci v posledních letech a perspektivou vývoje této pomoci v budoucnu vzhledem k mezinárodním závazkům ČR i k reálným možnostem ekonomiky. Z důležitých koncepčních dokumentů v tomto směru zmiňuje jednak Koncept zahraniční rozvojové pomoci České republiky na období let 2002 až 2007, jednak dokument upravující pomoc v rámci EU (Zásady zahraniční rozvojové spolupráce po vstupu České republiky do Evropské unie). 1 tab. Pozn. - Čes. a angl. res. - Lit. Rubrika: Výzkumné projekty VŠE

Neil Buckley, Stefan Wagstyl, Arkady Ostrovsky

Russia

Rusko

Financial Times, 21.4.2006, no. 36053, sep. sect. (6 p.)

Hospodářský vývoj v Rusku, růst podpořený cenami ropy a plynu, energetika, zahraniční politika, demografický vývoj, automobilový průmysl aj. Tab. Rubrika: Special report [FT]

Mathias Brüggmann

Rückfall in die Staatswirtschaft

Návrat ke státnímu hospodářství

Handelsblatt, 25.4.2006, Nr. 80, S. 9

Zestátnňování v ruské ekonomice provází rostoucí byrokracie, korupce a libovůle úřadů. Zvýšení účasti státu v těžbě ropy, prorůstání státního sektoru do soukromých podniků (soukromou oligarchii nahrazuje oligarchie čekistů - státních úředníků ve vedoucích pozicích, kteří sledují především vlastní zájmy). Zvýšení počtu úředníků, nárůst průměrné výše úplatků. Rubrika: Wirtschaft und Politik [HB] : Wissenschaft & Debatte

Daniel Kalt

Die Schweiz wird älter

Švýcarsko stárne

UBS Outlook, 2006, Nr. 2, S. 6-8

Autor rozebírá dopady demografického vývoje ve Švýcarsku na dlouhodobý růstový potenciál země. Za jádro problematiky nepovažuje systém financování důchodů, nýbrž zacházení s omezenějšími zdroji: stárnutí povede k nižší nabídce faktoru práce a tím ke zpomalení hospodářského růstu. Kromě prodloužení pracovního věku a imigrace nabízí též různé scénáře změn transferů a rozdělování národního důchodu mezi generacemi. 2 tab., 2 grafy. Pozn. Rubrika: Thema

Jiří Patočka; [rozhovor vedl] Antonín Eliáš ; zdroj: ČSÚ

Strategie regionálního rozvoje : základní dokument regionální politiky České republiky

Obec & finance, 2006, roč. 11, č. 2, s. 30-31

Strategie regionálního rozvoje ČR; charakteristika, priority, proces rozvoje regionů. V tabulkách významné ukazatele o území krajů, vymezení regionů se soustředěnou podporou státu, hospodářsky slabé regiony, regiony s nadprůměrnou nezaměstnaností. 2 tab.

Andreas Breitenfellner, Gerhard Fenz, Thomas Reininger

Verbesserte Konjunkturerwartungen im Euroraum : anhaltender Inflationsdruck durch Energiepreise

Zlepšené konjunkturální vyhlídky v eurozóně : přetrvávající inflační tlak v důsledku cen energií

Geldpolitik & Wirtschaft, 2006, Nr. 1, S. 6-25

Příspěvek podrobně rozebírá hospodářský růst v eurozóně ve čtvrtém čtvrtletí 2005, příp. za celý rok 2005, přičemž zvlášť zpracovává vývoj ve starých členských zemích a v zemích střední a východní

Evropy, které již do EU přistoupily, případně se na vstup připravují. Podrobněji je též rozebírán vývoj hlavních ukazatelů konjunkturálního vývoje v Rakousku. 7 tab., 3 grafy, 3 vlož. boxy. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Analysen

Valentin Foltýn

Veřejné zakázky v Evropské unii

Jurisprudence, 2006, roč. 15, č. 1, s. 12-23

Komentář ke směrnici 2004/18/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby. Zadání zakázky, vymezení kritérií pro kvalitativní výběr, technická a/nebo odborná způsobilost, odmítnutí nabídek uchazečů (které jsou mimořádně nízké), elektronické aukce, řízení na zadání veřejných zakázek, koncese na stavební práce apod. Implementace směrnice ES do nového zákona o veřejných zakázkách.

Matěj Vácha, Petr Šťovíček

Věcná působnost a rozdělení veřejných zakázek

Právní rádce, 2006, roč. 14, č. 4, s. 16, 18-20

K nové právní úpravě zadávání veřejných zakázek. Dělení veřejných zakázek, předpokládaná hodnota veřejné zakázky, obecné výjimky z působnosti zákona, výjimky z působnosti zákona pro sektorové zadavatele, hospodářská soutěž související s výkonem relevantní činnosti. Text čl. vychází z vládního návrhu zákona, který byl projednáván jako sněmovní tisk č. 1076.

Wolfgang Kempkens, Franz Rother

Vorfahrt mit Stroh

Přednost s pohonnými hmotami z polí

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 13, S. 110-113

Zdražování ropy přispěje k revoluci u benzinových pump: benzin a naftu postupně nahradí pohonné hmoty z biomasy. Bioethanol, SynFuel, SunFuel, ekologická nafta z biomasy, využití laciných a dostupných plodin i odpadů, příklady cen biobenzinu v Německu. Klasické pohonné hmoty s biopodílem. Energetická strategie EU. K tématu dále příspěvky na s. 114-116. Rubrika: Technik + Wissen : Biokraftstoffe

Václav Šmejkal

Výzva pěti a soutěžní dialog

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 18, s. 40-41

K novému zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, který nabude účinnosti od 1. července 2006. Podrobněji např. o nové definici veřejné zakázky, o přesnější definici zadavatele, o soutěžním dialogu a o úplné novince - institutu centrálního zadavatele (který ulehčí život zejména obcím nebo příspěvkovým organizacím). Také o některých možných úskalích realizace zákona v praxi.

Informatika. Počítače

Myriam Davidovici-Nora

Les analyses économiques du piratage des biens numériques

Ekonomický rozbor pirátství v oblasti "číselného majetku"

Problemes économiques, 2006, no 2890, p. 30-38

Obsáhlá analýza nového problému, který přinesl rozvoj internetu - stále více veřejných návštěvníků sítě si stahuje množství číselných dat. Je to další noční můra profesionálů zabývajících se ochranou autorských práv. Článek zkoumá podmínky přispívající k rozmachu tohoto jevu a přináší přehled důsledků pro prodej, ceny, zisky, inovace a podnikové strategie. V závěru rozbor účinků zesilování právní a technologické ochrany na internetové pirátství. Pozn., vysvětl. - Lit.

Tobias Buck

Forcing Windows open: how Brussels and Microsoft squared up for an epochal battle. [1]

Okna se musí otevřít: jak se Brusel a Microsoft pustili do epochální bitvy. [1]

Financial Times, 20.4.2006, no. 36052, p. 9

Ke střetu dvou titánů týkajícímu se hospodářské soutěže. První část analýzy sporu mezi firmou Microsoft a Evropskou unií, dosud největšího protitrustového šetření v evropské historii. Podrobný výklad.

Tobias Buck

Windows shutdown: why Microsoft and Brussels went their separate ways. [2]

Zavření oken: proč se cesty Microsoftu a Bruselu rozešly. [2]

Financial Times, 21.4.2006, no. 36053, p. 11

Pokračování navazující na analýzu FT ze dne 20.4.2006 týkající se rekapitulace pětiletého sporu mezi firmou Microsoft a Evropskou komisí. V hodnocení vývoje po r. 2004, kdy bylo vyneseno rozhodnutí, se konstatuje, že Microsoft je jednoduše příliš velký a dokáže bojovat na mnoha frontách najednou, než aby jej Brusel mohl omezovat.

Fuzzy maths : Google

Zmatená matematika : Google

The Economist, May 13th 2006, vol. 379, no. 8477, p. 71-73

Věnováno společnosti Google, jejímž hlavním produktem je nejpoužívanější internetový prohlížeč na světě, a její posedlosti matematikou. Sama společnost se považuje za přirozený domov pro génie a za oprávněného lídra technologického průmyslu. Viz i článek na s. 12 pod názvem Is Google the new Microsoft?: information technology. Graf. Rubrika: Special report [Ec]

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Günter Verheugen ; [rozhovor vedl] Karel Ježek

Myslet na malé

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 15, s. 38-41

Rozhovor s místopředsedou Evropské komise o postavení ČR v Unii, o snaze omezit byrokracii v EU, o snížení regulační zátěže a o podpoře malých a středních firem. Fot.

Jitka Kapitánová, Zdeněk Kapitán

Stručný průvodce Evropskou unií a jejím právem. Díl 4., Systém institucí Evropské unie

Účetnictví, 2006, č. 4, s. 72-79

V této části se autoři pokoušejí nejprve stručně popsat systém evropských institucí a pak se věnují některým z těchto institucí podrobněji (např. Evropská rada, Evropská komise, Evropský parlament, Rada EU, Evropský soudní dvůr, Evropská centrální banka aj.)

Stefan Wagstyl

Two years on, bigger is in many ways better for the EU

Po dvou letech je pro EU v mnoha ohledech lepší být větší

Financial Times, 1.5.2006, no. 36061, p. 9

Po dvou letech od vstupu nových členů se hodnotí význam rozšíření Evropské unie. "Únava z rozšiřování" a také politické zmatky kolem Polska, nejvíce odhodlaného prosadit v Unii své zájmy, mohou zastínit nepochybné hospodářské přínosy pro staré i nové členské země.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Gordon Brown

Crisis prevention in the new global economy

Prevence krizí v nové globální ekonomice

Financial Times, 28.4.2006, no. 36059, p. 11

Autor se zamýšlí nad úlohou MMF a Světové banky v současné globální ekonomice. Podle něj není dostatečné, aby se mezinárodní instituce zaměřovaly na řešení dočasných problémů s platební bilancí. Jejich význam vidí v daleko větším dohledu nad světovou ekonomikou a v prevenci krizí.

Ansgar Belke, Lars Wang

The degree of openness to intra-regional-trade - towards value-added based openness measures

Stupeň otevřenosti k zahraničnímu obchodu v rámci regionu - směřování k jejímu měření na základě přidané hodnoty

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, März 2006, Bd. 226, Heft 2, S. 115-138

Autoři představují inovativní metodu měření otevřenosti země k bilaterálnímu obchodu. Dokládají, že stupeň otevřenosti k zahraničnímu obchodu vyjadřuje důležitost vnějších hospodářských vztahů dané země a vysvětlují, proč běžně užívané indexy otevřenosti nedokáží přesně vypočítat tuto otevřenost. Předkládaná koncepce aktuální otevřenosti řeší nedostatky tradiční koncepce tím, že měření vychází z "aktuální" přidané hodnoty obchodu a umožňuje reflektovat rozdílnou výrobní strukturu mezi obchodujícími zeměmi. 5 tab., 2 grafy, vzorce, příloha. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Abhandlungen/Original papers

Die deutsche Zahlungsbilanz für das Jahr 2005

German balance of payments in 2005

Německá platební bilance za rok 2005

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, März 2006, Jg. 58, Nr. 3, S. 17-36

Deutsche Bundesbank Monthly report, March 2006, Vol. 58, No. 3, p. 17-35

Příspěvek analyzuje vývoj vnějších hospodářských vztahů Německa v roce 2005. Sleduje objem a strukturu vývozu a dovozu a vývoj salda v obchodní bilanci a bilanci výkonů. Dále se zaměřuje na rozbor pohybu kapitálu (přímé investice, cenné papíry atd.). Vložené boxy podrobněji probírají rostoucí přebytek bilance výkonů a dlouhodobý vývoj obchodních úvěrů německých podniků ve vztahu k zahraničí. 4 tab., 5 grafů, 2 vlož. boxy. Pozn. - Něm. a angl. res. - Lit. - Příspěvek je k dispozici v německé a anglické verzi časopisu.

Luca Antonio Ricci

Exchange rate regimes, location, and specialization

Režimy směnných kurzů, lokace a specializace

IMF staff papers, 2006, vol. 53, no. 1, p. 50-63

Příspěvek analyzuje dopady fixních a flexibilních směnných kurzů na firemní rozhodování o alokaci investic a na model specializace příslušné ekonomiky. Představuje použitý model pro dvě země a dokládá rozdílné faktory ovlivňující rozhodování firem o alokaci při režimu pevných směnných kurzů (např. komparativní výhody, hospodářská geografie atd.) a při režimu pružných směnných kurzů, kdy nastupují další lokační pobídky. Model dále dokládá, že specializace zemí je větší v režimu pružných směnných kurzů. Vzorce. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Guillaume Gaulier, Amina Lahreche-Révil et Isabelle Méjean

Exportations: l'Allemagne distance la France

Vývozy: Německo předstihuje Francii

Problemes économiques, 2006, no 2890, p. 40-43

Francie a Německo vykazují poměrně podobné makroekonomické ukazatele. Nicméně od r. 2000 rostou francouzské vývozy pomaleji než německé. Autoři předkládají podrobnou analýzu podle sektorů a hledají důvody tohoto stavu. 3 tab., 2 grafy.

Bertrand Benoit and Richard Milne

Germany's best-kept secret: how its exporters are beating the world

Nejstřeženější tajemství Německa: jak jeho vývozci poráží svět

Financial Times, 19.5.2006, no. 36077, p. 11

Německo nevykazuje nijak mimořádná makroekonomická data, ale žádná jiná průmyslová země nedokázala tak úspěšně využít příležitosti nabízené propojenou globální ekonomikou. Vývoz je v současnosti hlavní hnací silou německého růstu a závisí na něm 9 milionů pracovních míst, která vytvářejí 40 % hrubého domácího produktu. V článku se rozebírají i rizika, která s tímto vývojem souvisejí. Grafy.

Michael Streck, Herbert Olgemöller

Know-how und Erfahrungen im Zollstreit

Know-how a zkušenosti v celním sporu

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 18, S. 971-976

Shrnutí problematiky celního práva v Německu (z hlediska potřeb daňového poradce při vedení celního sporu). Celní kodex. Organizace celní správy. Vybírání daní. Vztah celního kodexu a poplatkového řádu z pohledu procesního práva. Zvláštnosti celního řízení. Celní trestní právo, celní únik (inteligentní a primitivní pašování). Institut "skutkové shody". - Odkazy. Rubrika: Steuerrecht [B]

Martin Wolf

Let the dollar fall or risk global economic disorder

Nechte dolar padnout anebo riskujte globální hospodářské potíže

Financial Times, 10.5.2006, no. 36069, p. 13

Příspěvek se zabývá otázkou, zda je možné se vyhnout podstatnému oslabení dolaru. Podle autora nelze zásadně snížit americký schodek platební bilance, aniž by došlo ke kurzovým změnám. K tomuto závěru dochází na základě zkoumání trendů ve vývozu a dovozu v poměru k americkému HDP. Země vykazující v současnosti přebytek běžného účtu si musí uvědomit, že stávající vývoj není neškodný, ale že naopak silně ohrožuje světový obchodní systém. Grafy. Odkaz.

Money to burn

Peníze, kterými lze plýtvat

The Economist, April 22nd 2006, vol. 379, no. 8474, p. 74

Mezi země s největšími přebytky běžného účtu již nepatří asijské ekonomiky, ale země vyvážející ropu (OPEC, Rusko, Norsko a další), kterým růst cen jejich hlavní suroviny přináší velké nečekané zisky. V článku se rozebírají důsledky přílivu petrodolarů pro současnou globální nerovnováhu běžného účtu platební bilance. Grafy. Rubrika: Economics focus [Ec]

Radka Machalová

Národní zájmy a tradice členských států v rozhodovacích procesech uvnitř ES - příklad

"banánového" sporu

Acta oeconomica pragensia, 2005, roč. 13, č. 7, s. 185-204

Na příkladu snah o vytvoření jednotného evropského trhu s banány příspěvek ukazuje závažné dopady právního předpisu (nařízení 404/93) EU, a to jak z hlediska vnitřních vztahů mezi členskými státy, tak i v mezinárodních obchodních vztazích. Rekapituluje situaci na trhu s banány v roce 1993 a důvody pro přijetí nařízení 404/93. Dále vysvětluje národní i mezinárodní faktory, které ovlivňovaly pozadí "banánového" sporu, sleduje reakce na přijetí nařízení 404/93 jak uvnitř EU, tak i ve světě. Informuje i

o dalším vývoji sporu po reformě původního nařízení. Pozn. - Čes. a angl. res. - Lit. Rubrika: Mezinárodněpolitická reflexe konstitucionální fáze evropského integračního procesu

Not even a cat to rescue : reshaping the IMF

Není co zachraňovat : nová podoba MMF

The Economist, April 22nd 2006, vol. 379, no. 8474, p. 69-70

Mezinárodní měnový fond je popisován jako hasič, který nemá co hasit. V článku se rozebírá, jak by fond mohl vyřešit svou "krizi identity". Podle výkonného ředitele Rodriga de Rata by členské země měly získat větší rozhodovací pravomoc ve svých záležitostech. K problematice viz i článek na s. 12-14 pod názvem Reality check at the IMF: financial reform. Tab. Rubrika: Finance and economics

Bogdan Lissovolik, Yaroslav Lissovolik

Russia and the WTO: the "gravity" of outsider status

Rusko a Světová obchodní organizace: "zátěž" statutu outsidera

IMF staff papers, 2006, Vol. 53, No. 1, p. 1-27

Pomocí modelového zpracování příspěvek hodnotí dopady vlivu Světové obchodní organizace na zahraniční obchod Ruska - v současné době nejvýznamnějšího nečlena WTO. Ověřuje při tom tezi o významnosti přistoupení Ruska do WTO, a to jak z hlediska struktury, tak z hlediska objemu zahraničního obchodu. 8 tab., 1 graf, vzorce, 2 tab. přehl. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Dieter Schnaas

Überlegene IT

Protivníky porážel promyšlenou informační technologií

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 13, S. 122-128, 130-132

Mongolský vládce Čingischán byl po mnoho století znevažován kvůli barbarské krvežíznivosti, nyní však začíná být vychvalován coby průkopník globalizace, protože jeho éra přináší nástup světa obchodu a blahobytu. Prosazované strategie a principy (princip vedení, výkonu a loajality, princip celoživotního vzdělávání, princip komunikace atd.). "Blahobyt světa spočívá v čilém obchodě". Rubrika: Beruf + Erfolg

Bohumír Zlý, Irena Paličková

Vývojové změny v projevech otevřenosti malých ekonomik : (aplikace Kuznets-Woytinského postupu)

Ekonomická revue, 2006, roč. 9, č. 1, s. 4-14

K problematice míry otevřenosti malých ekonomik, především pak k významu zahraničního obchodu v malé ekonomice. Aplikace Kuznetsova a Woytinského metodického postupu při pokusu o postižení vývojových změn v míře otevřenosti malých ekonomik. Výsledky analýzy pro přelom 40. a 50. let (rozvinuté a málo rozvinuté země) a pro soudobou světovou ekonomiku. 5 tab., 5 grafů. - Angl. abstrakt - 10 lit.

Podnik a podnikání

Christian Schaudwet, Konrad Handschuch

Bangalore in Böhmen

Bangalore v Čechách

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 14, S. 24-29

Nearshoring v zemích SVE. Globalizace v Evropě prožívá další vlnu: po přesunu výroby německých firem do ČR, SR atd. sem nyní směřuje "stěhování" správních činností (přehled kladů a záporů v jednotlivých zemích z pohledu německých podniků). Příklady. Mapa, 2 grafy. Rubrika: Politik + Weltwirtschaft : Osteuropa

Christian Potthoff

Berlin will Unternehmen schützen

Německá vláda plánuje ochranu podniků

Handelsblatt, 3.5.2006, Nr. 85, S. 37

Ochrana podniků v Německu před útoky hedžových fondů. Snížení minimálního ohlašovaného limitu z 5 na 3 % (= podíl investora na podniku) od roku 2007, rozšíření kontrolních pravomocí BaFin (Spolkový úřad dozoru nad finančními službami). Rubrika: Finanzzeitung

Jean-Michel Yolin ... [et al.]

Les défis du management aujourd'hui

Výzvy pro management dneška

Problemes économiques, 2006, no 2894, 64 p.

Speciální číslo časopisu zaměřené na rozbor problematiky současného řízení. V úvodu přehled světového přínosu nedávno zesnulého předního světového teoretika vědy o řízení (managementu) - Petera Druckera. Další příspěvky se zabývají novými typy řízení v současnosti. Analýza změn koncepce, výroby a prodeje vynucených nástupem internetových technologií. Koncepce znalostního managementu (knowledge management) - jak P. Drucker předpověděl, nehmotný kapitál se stal pro podniky faktorem konkurenceschopnosti. (Různé modely a přiblížení.) Jedním z "módních" typů řízení je tzv. coaching používaný především v řízení jakostí. Tři koncepce pro etiku a zodpovědné řízení. Důsledky a náprava špatného řízení. LOLF (La loi organique relative aux lois de finances - Základní zákon týkající se finančních zákonů) vyhlášený francouzským ministerstvem financí a Parlamentem v r. 2001 s platností od 1.1.2006 pro cílené řízení státních výdajů a transparentnost veřejného hospodaření. Klady, problémy a nebezpečí LOLF. Problematika a potřeba pružného vzdělávání doplňovaného zkušenostmi. Zpochybnění amerického modelu věd o řízení a dominující přípravy absolventů MBA (Master of business administration). Grafy, tab., vlož. boxy. - Lit.

Axel v. Werder, Till Talaular

Kodex Report 2006: die Akzeptanz der Empfehlungen und Anregungen des Deutschen Corporate Governance Kodex

Zpráva o Kodexu v roce 2006: přijímání doporučení a podnětů německého Corporate Governance Kodex

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 16, S. 849-855

Corporate Governance Kodex v Německu; výsledky (4.) průzkumu věnovaného míře přijímání Kodexu v podnicích. Koncepce studie, všeobecná akceptace norem Kodexu; nová doporučení Kodexu. Podniky odmítají doporučení. Neuralgické podněty Kodexu. 7 tab. - Odkazy. Rubrika: Betriebswirtschaft [B]

Klaus J. Müller

Die Limited in Deutschland: ein Überblick über das anzuwendende englische Gesellschaftsrecht "Eseróčka" v Německu: přehled aplikovaného anglického práva společností

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 15, S. 824-829

Limited, s.r.o. v Německu; přiblížení anglického podnikového práva (zakotveného v Companies Act z roku 1985). Proces založení anglické limited, porovnání nákladů při založení limited a GmbH. Závazky vázané na založení limited (statutory books, annual return, roční závěrka, registered office - sídlo v Anglii). Jmenování a povinnosti funkce director, executive director, non-executive director. Povinnost ručení, wrongful trading, fraudulent trading. Výkon funkce secretary. Valná hromada. Ocenění kapitálového vkladu, uchování kapitálu. Ručení, lifting the corporate veil. Převod podílu, stock transfer form. Případ Centros, Überseering a Inspire Art. - Odkazy. Rubrika: Wirtschaftsrecht [B]

traduit de l'anglais par François Boisivon

Peter Drucker, prophete de "l'âge des organisations"

Peter Drucker, prorok "organizačního věku"

Problemes économiques, 2006, no 2894, p. 3-8

11.11.2005 skončil guru světového managementu - Peter Drucker, jeden z nejvýznamnějších amerických teoretiků vědy o řízení 20. století. Lze ho nazvat "vynálezcem" managementu. Jeho výzkumy a praxe, splnění jeho předpovědi o zrodu ekonomiky znalostí a jejího vlivu na organizace, přiblížení japonských metod řízení anglosaským vedoucím činitelům. S velkým zápalem hájil cílové řízení. I když by mu mohlo být vyčteno, že se zaměřoval především na velké společnosti a firmy - nevěnoval pozornost např. analýzám tzv. start-ups - jeho vliv na život organizací všech typů (podniků, sdružení, církví, veřejných správ) je nesrovnatelný. - Trusting the Teacher in the grey-flannel suit (Orig.). The Economist, 19.11.2005.

The trial of Sarbanes-Oxley : regulating business

Trápení se Sarbanesovým-Oxlevovým zákonem : regulace podnikání

The Economist, April 22nd 2006, vol. 379, no. 8474, p. 59-60

Sarbanesův-Oxleyův zákon (SOX) byl přijat po skandálu společnosti Enron, ale v podnikatelské sféře nebyl populární od samého začátku. Nyní se kritika ještě stupňuje a volá po reformě zejména článku 404 zákona. Díky článku se sice zlepšila vnitřní kontrola ve firmách, ale je otázka, zda dosažené snížení rizika vůbec stojí za vynaložené náklady. Problematikou se zabývá i příspěvek na s. 10-11 pod názvem In search of better SOX: corporate regulation.

Jan Bena, Jan Hanousek

Za kým plynou zisky

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 16, s. 66-67

Analýza dividendové politiky v České republice. Chování velkých akcionářů, vliv koncentrace vlastnictví na vyplácení dividend. 1 tab.

Anders Kraft, Stephan Ulrich

Zielgesellschaft GmbH & Co. KG: Zivil- und steuerrechtliche Gestaltungsmöglichkeiten bei Veräußerung und Erwerb

Cílová komanditní společnost, v níž jedním z neomezeně ručících společníků je s.r.o.: možnosti optimalizace občanským a daňovým právem při prodeji a nabytí

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 13, S. 711-717

Prodej a převedení komanditní společnosti (kde je komplementářem s.r.o) provází řada otázek, které nejsou ve smluvní dokumentaci dostatečně řešeny a pro nabyvatele i kupujícího představují rizikový potenciál; asset deal, share deal. Problematické případy a řešení, předmět koupě (stanovení komanditního podílu, převedení sociálních nároků a závazků, potíže při zjišťování předmětu koupě, kapitálové konto I a II, vinkulace, předkupní právo, kupní cena). Zdanění zisku z prodeje (korporační daň, DPH u kupní ceny, uplatnění živnostenské daně a daně z příjmů atd.). - Odkazy. Rubrika: Steuerrecht [B]

Pojišťovnictví. Sociální péče

pt

300 Euro Elterngeld für Alleinverdiener

Rodičovský příspěvek ve výši 300 eur do rodin s jediným příjmem

Handelsblatt, 27.4.2006, Nr. 82, S. 3

Od roku 2007 budou německé rodiny s jediným příjmem mít nárok na měsíční rodičovský příspěvek ve výši 300 eur, který nahradí dosavadní výchovné (nárok na něj vznikl pouze párům s ročním příjmem do 16 500 eur a vyplácel se 2 roky). Nový příspěvek se bude vyplácet 14 měsíců. K návrhu náhrad příjmu v případě otcovské resp. smíšené mateřské dovolené. K tématu také HB, 3.5.2006, Nr. 85, S. 5. Rubrika: Wirtschaft und Politik [HB]

Ján Záborský

Dôchodkové pripoistenie finišuje s transformáciou

Trend, 2006, č. 15, samost. príl. (s. 27)

Doplňkové důchodové spoření v SR; transformace DDP (doplňkové důchodové pojišťovny), vznik DDS (doplňkových důchodových společností) z DDP. Rozdíly mezi DDP a DDS. Tab. K tématu i další příspěvky na s. 28-29 a na s. 24-25 přílohy Trend speciál. Rubrika: Trend speciál : Osobné financie, 34 s.

Vincent Boland

Early retirement dreams fade as Turkey tackles its growing social security deficit

Turecko řeší svůj rostoucí schodek sociálního zabezpečení a sny o dřívějším důchodu se rozplývají

Financial Times, 21.4.2006, no. 36053, p. 3

V r. 2005 dosáhl schodek sociálního zabezpečení v Turecku 4,8 % hrubého národního produktu, což je nejvíce mezi zeměmi OECD. Ankara konečně uznala, že štědrý penzijní systém silně zatěžuje daňové poplatníky, a začala situaci řešit. V dubnu 2006 parlament schválil komplexní reformu systému sociálního zabezpečení, zahrnující změnu v oblasti penzí, bezplatné zdravotnictví pro děti do 18 let a zvýšení věku pro odchod do důchodu na 65 let. Diag.

Pavel Hroboň

Kroky nesprávným směrem : nucená správa ve VZP

Euro, 2006, č. 20, s. 68-69

Autor upozorňuje, že po ukončení nucené správy ve Všeobecné zdravotní pojišťovně zůstává zachována základní příčina opakovaných dluhů pojišťovny - nedostatečná pravomoc při rozhodování o účelném vynakládání peněz určených na zdravotní péči. Na první pohled dobrý výsledek - podstatné snížení kumulovaného dluhu VZP - se ve skutečnosti skládá jen ze série mimořádných dotací a účetních triků. 1 obr. Rubrika: Hyde park

Ján Záborský

Na výber dôchodkového správcu zostáva už len pár týždňov

Trend, 2006, č. 19, s. 83-84

Důchodové zabezpečení v SR; ukončení termínu pro vstup do druhého pilíře, resp. volby DSS (důchodové správcovské společnosti za účelem důchodového spoření). Rizika vstupu nezpůsobilých klientů do druhého pilíře. Rekapitulace pozitiv a negativ prvního a druhého důchodového pilíře.

Ján Záborský

Posledné zlaté týždne dôchodkových agentov

Trend, 2006, č. 17, s. 80-81

Druhý důchodový pilíř v SR; k ukončení institutu zprostředkování důchodového spoření, které bylo provázáno porušováním etických i právních norem. Zprostředkovatelské problémy, podíl viny DSS (důchodových správcovských společností). Transferové smlouvy, konkurenční boj o klienta, rizika nelegálního příspěvku od zprostředkovatele.

Josef Trnka

Reforma důchodů na obzoru, nebo probíhá?

Právní rádce, 2006, roč. 14, č. 4, s. 43-49

Komentář k závěrečné zprávě týmu expertů, složeného ze zástupců politických stran, který se zabýval návrhy na důchodovou reformu. Autor reaguje na závěry analýzy a uvádí některé názory a doporučení výkonného týmu. Podrobněji např. k principu zásluhovosti a k podmínkám valorizace důchodů. V závěru se konstatuje, že ukončením činnosti týmu pro důchodovou reformu se nezměnilo vůbec nic - valorizace a parametrické úpravy se provádějí ve starém duchu a politické strany k sobě nenašly cestu. Tab.

Andrea Felsted ... [et al.]

Risk management

Řízení rizika

Financial Times, 25.4.2006, no. 36056, sep. sect. (8 p.)

Náklady na pojištění stoupají, protože pojišťovny a zajišťovny přehodnocují svůj přístup k podnikům ohrožovaným přírodními katastrofami. Množství rizik se navíc zvyšuje. V přehledu se rozebírá, jak podniková sféra reaguje na rostoucí pojistné, a také zda by pojištění proti terorismu mělo být povinné. Rubrika: Special report [FT]

Eva Žemličková

Systémy sociálního zabezpečení v EU. 3. část, Polsko

Národní pojištění, 2006, roč. 37, č. 4, s. 9-11

Financování systému sociálního zabezpečení v Polsku. Důchodové pojištění (starobní, invalidní a pozůstalostní důchody). Nemocenské pojištění (peněžitá dávka v nemoci, dávka v mateřství). Sociální zabezpečení zemědělců. 1 tab.

Thomas Hausteine und Mitarbeiterinnen

Wohngeld in Deutschland 2004 : Ergebnisse der Wohngeldstatistik

Příspěvek na bydlení v Německu v roce 2004 : výsledky statistiky příspěvku na bydlení

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 3, S. 271-278

Příspěvek seznamuje s výsledky statistiky příspěvku na bydlení v Německu v roce 2004. Sleduje vývoj počtu příjemců tohoto příspěvku, a to jak pokud jde o všeobecný příspěvek na náklady na bydlení, tak pokud jde o tzv. příspěvek na nájemné. Vzhledem k tomu, že od 1.1.2005 vstoupily v platnost změny sociálního práva (Hartz IV), dojde od roku 2005 k výrazné redukci osob oprávněných podle zákona k čerpání tohoto příspěvku. 6 tab., 2 diagramy. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

S. Ju. Ovsjannikova

Zarubežnyje pensionnyje sistemy

Zahraniční penzijní systémy

Finansy, 2006, no. 2, s. 77-78

Tři úrovně penzijního zabezpečení ve vyspělých zemích; modely penzijního zabezpečení v Německu, Velké Británii a v Japonsku.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

M. Mišustín

Mirovoj opyt opisaniya i učeta ob`ektov nedvižimosti

Světové zkušenosti s popisem a evidencí objektů nemovitostí

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 2, p. 135-145

Vzájemná součinnost katastru nemovitostí a nástrojů státního řízení; ilustrace výhod využívání katastru nemovitostí na příkladech z praxe vyspělých zemí; charakteristiky registrace nemovitostí ve vyspělých zemích a v Rusku. Tab. Odkazy, vysvětl. - Angl. res.

Marion Girard-Vasseur, Laurent Quignon ; sources BNP Paribas, INE, Bank of Spain

What future for the Spanish housing market?

Jaká budoucnost pro španělský bytový trh?

Conjoncture, March 2006, no 3, p. 2-13

Kromě Německa se zdá, že trh s domy v západní Evropě několik let rychle roste (raketový start koncem 80. let, nové vyrovnávání cen v letech 1991-1992, po několikaletém pádu opětovný nárůst od konce 90.let). Podrobný rozbor situace na španělském trhu s byty a domy na pozadí vývoje v ostatních státech EU. V grafech vývoj hospodářských ukazatelů v 90. letech a po roce 2000. 11 grafů, tab.

Michael Deggau

Nutzung der Bodenfläche : Flächenerhebung 2004 nach Art der tatsächlichen Nutzung

Využití půdní plochy : plošné šetření 2004 podle druhu skutečného využívání

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 3, S. 212-219

V návaznosti na plošné šetření využití půdy v Německu v roce 2001, prováděné jednou za čtyři roky (viz WuS 2002, č. 6, s. 480-487), jsou představeny doplňující výsledky ročního šetření půdních ploch podle druhu skutečného využívání z roku 2004. Zvláštní pozornost je věnována trendu nárůstu nároků na zemědělskou půdu pro účely stavební a dopravní, který byl výrazný zejména v letech 2000-2004 a který se má výrazně zredukovat do roku 2020. 4 tab. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Andreas Grosse-Halbuer, Christian Ramthun, Jochen Mai, Cornelius Welp

Aus der Deckung

Z úkrytu

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 17, S.134-138

Změny v oblasti svobodných povolání v Německu, situace a perspektivy (seznam svobodných povolání je uveden v § 18 zákona o dani z příjmů). Definice svobodného povolání, daňový režim, resp. daňová privilegia. Možnost (ztráta) tržního uplatnění lékařů, kulturních pracovníků, advokátů, daňových poradců, architektů, lékárníků, auditorů atd. (návrh zaměstnat "přebytečné" daňové poradce kontrolou daňových přiznání, finanční úřady by se pak mohly více věnovat třeba daňovým únikům v oblasti DPH). 2 grafy. Rubrika: Beruf + Erfolg : Freie Berufe

Aleš Jírec

Benefity a jejich postavení v celkovém odměňování

Finanční management, 2006, roč. 3, č. 3, s. 17-19

Zaměstnanecké benefity; význam, uplatnění a efekt tzv. chytrých benefitů, které mohou být prospěšné zaměstnanci, zaměstnavateli i státu. Podíl benefitu v celkovém odměňování, benefity spojené se zdravotní péčí, důchodovým zabezpečením a pojištěním. Schéma, 2 grafy. Tématu se věnují i další příspěvky na s. 20-27 (účinnost zdravotních benefitů, benefity v daňové optimalizaci odměňování).

Raimund Waltermann, Susanne Kämpfer

Europäisches Arbeitsförderungsrecht und Arbeitnehmerfreizügigkeit

Evropské právo podpory zaměstnanosti a volný pohyb pracovních sil v zemích EU

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 16, S. 893-897

Volný pohyb pracovních sil v EU; koordinace sociálního zabezpečení v případě nezaměstnanosti (v rámci čl. 39 Smlouvy o evropském společenství a aktuálních předpisů 2. a 3. části německého sociálního zákoníku, se zvláštním přihlédnutím k nové úpravě nařízení ES č. 883/2004). Dva instrumenty k zabezpečení volného pohybu zaměstnanců (ustanovení kolizního práva a koncepce koordinace). Možnosti plnění v případě nezaměstnanosti, osoby oprávněné, předpoklady a propočet nároku na plnění, transfer tohoto plnění do jiné země EU, zvláštní úprava pro příhraniční pracovníky. - Odkazy. Rubrika: Arbeitsrecht

Jobst-Hubertus Bauer, Jens Günther

Heute lang, morgen kurz - Arbeitszeit nach Maß! : zugleich Anmerkung zum BAG-Urteil vom 7.12.2005

Dnes dlouho, zítra krátce - pracovní doba na míru! : včetně poznámek k rozsudku Spolkového pracovního soudu ze 7.12.2005

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 17, S. 950-952

Pracovní právo v Německu, problematika pružné pracovní doby a podmínky jejího nastavení v pracovní smlouvě. Příklady smluvních formulací. - Odkazy. Rubrika: Arbeitsrecht

Alexander Insam, Oliver Zöll

Keine Anwendbarkeit des KSchG in Betrieben mit nicht mehr als 10 Neu-Arbeitnehmer und weniger als 5,25 Alt-Arbeitnehmer

Zákon o ochraně před výpovědí nelze aplikovat v podnicích, kde není více než 10 nových zaměstnanců a méně než 5,25 zaměstnanců zaměstnaných před 31.12.2003

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 13, S. 726-727

Pracovní právo v Německu; ochrana zaměstnance před výpovědí. (Historie) a účel zákona o ochraně před výpovědí. - Odkazy. Rubrika: Arbeitsrecht

Dietrich Creutzburg

Koalitionsstreit beendet Ich-AG

Koaliční spor ukončí existenci instrumentu "Já - akciová společnost"

Handelsblatt, 9.5.2006, Nr. 89, S. 3

Avizo ukončení podpory zapojování nezaměstnaných formou Ich-AG do trhu práce v Německu (instrument je součástí reformy trhu práce Hartz I); podmínky a výše podpory vázané na Ich-AG. Rubrika: Wirtschaft und Politik [HB]

Petr Kolev

Minimální mzda jako nezbytná pojistka proti chudobě

Sondy, 2006, roč. 16, č. 19, s. 5

K myšlence zavést minimální mzdu v celé EU. V tabulce úřední hodinová minimální mzda v lednu 2006 ve vybraných evropských zemích a v USA. Tab. Rubrika: Sondy - trh a my

Marco Caliendo, Reinhard Hujer, Stephan L. Thomsen

Sectoral heterogeneity in the employment effects of job creation schemes in Germany

Sektorální heterogenita dopadů na zaměstnanost v programech na tvorbu pracovních míst v Německu

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, März 2006, Bd. 226, Heft 2, S. 139-179

V rámci programu reintegrace dlouhodobě nezaměstnaných (programy na tvorbu pracovních míst) v Německu autoři zkoumají efekt heterogenity způsobený rozdíly v implementaci těchto programů na zaměstnanost. K tomuto účelu využívají úřední data Spolkové agentury práce obsahující údaje o 11 tis. osobách participujících na uvedených programech. Výsledky dokládají, že programy v podstatě nejsou schopny zlepšit možnosti účastníků v jejich snaze o pravidelné zaměstnání. 6 tab., 4 grafy, vzorce, tab. příl. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Abhandlungen/Original papers

Martina Rengers

Unterbeschäftigung als Teil des Labour-Force-Konzeptes

Snížené pracovní vytížení jako část koncepce pracovních sil

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 3, S. 238-256

Studie vychází z definování pracovní činnosti podle ILO (Mezinárodní organizace práce) a upozorňuje, že v této koncepci není zohledněno snížené pracovní využití - ať již dobrovolné, či vnucené. Vzhledem k potřebě statistického podchycení této částečné zaměstnanosti ve statistikách nezaměstnanosti se dále zabývá problematikou definování a měření částečné zaměstnanosti a dalšími koncepčními otázkami. Jsou též uvedeny některé důležité empirické výsledky k časově omezené částečné zaměstnanosti, získané na základě telefonického šetření Spolkového statistického úřadu v Německu. 4 tab., 5 přehledů. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

Právo

Irena Pelikánová

Cesta k rozsudku soudu Evropských společenství

Jurisprudence, 2006, roč. 15, č. 2, s. 5-11

Autorka na základě vlastní praxe informuje o pravidelném průběhu řízení před Soudem prvního stupně ES a o způsobu argumentace v rozsudku. Zvláštní číslo: Judikatura v teorii a praxi.

Otakar Schlossberger

Co přinese druhá novela zákona o finančním arbitrovi

Bankovníctví, 2006, roč. 14, č. 4, s. 30-31

K zákonu č. 229/2006 Sb., o finančním arbitrovi (s účinností od 1. dubna 2006). Podrobněji o důvodech, které vedly k novele zákona (účinnost nového správního řádu, nutnost odbourat zbytečné formální úkony, poznatky z praxe).

Jan Komárek

Česká republika před Soudním dvorem ES

Jurisprudence, 2006, roč. 15, č. 2, s. 27-32

K problematice vztahů Soudního dvora a vlád členských států EU - na příkladu České republiky. Zastupování ČR před Soudním dvorem, vládní zmocněnec a jeho Výbor. Přehled případů, kde se Česká republika zúčastnila řízení. Zvláštní číslo: Judikatura v teorii a praxi.

Stephen Bond and Malcolm Gammie

European law is not driving corporate tax progress

Evropské právo nevede k pokroku v oblasti korporálních daní

Financial Times, 24.4.2006, no. 36055, p. 19

Evropský soudní dvůr má nyní velký vliv na podobu daní z příjmu právnických osob v EU, neboť sleduje dodržování unijního práva v této oblasti. Otázkou však je, zda posunuje korporální daně ekonomicky žádoucím směrem. Autoři jsou názoru, že legislativa EU nevytváří tlak na efektivní harmonizaci korporálních daní či na vytvoření rovných podmínek pro všechny členské země.

Pavel Říha

Notně zreformovaný úpadek : insolvenční zákon

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 19, s. 44-47

Obsáhlý komentář k zákonu o úpadku a způsobech jeho řešení, který by měl od července příštího roku nahradit dosavadní zákon o konkurzu a vyrovnání. K nové struktuře insolvenčního řízení, k přesnější definici dlužníkovy úpadku, ke zpřísnění povinnosti podat návrh na zahájení insolvenčního řízení, k zavedení tzv. moratoria, k reorganizaci, k tzv. oddlužení apod. - Součástí čl. je stručný příspěvek s názvem Nejen posílení zajištěných věřitelů.

Jiří Kroupa

Pojem obecného správce daně podle nového správního řádu

Veřejná správa, 2006, roč. 17, č. 16, s. 10, 23

Nový správní řád ČR a úprava exekucí na peněžitá plnění, k pojmu obecný správce daně. Převedení výkonu dělené správy na celní úřady od 1.1.2006. Rubrika: Konzultace

Michal Petr, Vladimír Vavříček

Právní úprava ochrany hospodářské soutěže ve světle judikatury

Jurisprudence, 2006, roč. 15, č. 2, s. 58-65

Rekapitulace působení českého soutěžního práva, vliv soudní judikatury na jeho interpretaci a aplikaci. Subjekty soutěžního práva. Působnost ÚOHS při posuzování dohod narušujících soutěž, zneužívání dominantního postavení a spojení soutěžitelů. Zvláštní číslo: Judikatura v teorii a praxi.

Radka Druláková

Princip subsidiarity v Evropské unii : od Maastrichtské smlouvy ke smlouvě ústavní

Acta oeconomica pragensia, 2005, roč. 13, č. 7, s. 54-78

Příspěvek analyzuje princip subsidiarity v Evropské unii a vývoj tohoto pojmu od Maastrichtské smlouvy ke Smlouvě o Ústavě pro Evropu. Soustřeďuje se zejména na proces začleňování subsidiarity mezi základní principy EU. Vychází přitom z rozboru postojů členských zemí prezentovaných na mezinárodních konferencích a z rozboru postojů institucí EU. Upozorňuje i na nedostatky v současném stavu a navrhuje způsoby jejich postupného překonání. Pozn. - Čes. a angl. res. - Lit. Rubrika: Mezinárodněpolitická reflexe konstitucionální fáze evropského integračního procesu

Karel Beran

Proč není stát právníckou osobou?

Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 7, s. 255-261

Diskusní příspěvek vychází z názorů S. Stuny, J. Švestky, J. Bárty a dalších na to, zda je stát právníckou osobou. V úvodu o státu jako soukromoprávním subjektu, dále o výkonu vlastnických práv státu a o státu jako právnícké osobě "sui generis". Závěrečné shrnutí.

Vlastimil Pihera

Případ Marks&Spencer

Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 7, s. 251-254

K rozhodnutí Evropského soudního dvora o předběžné otázce ve věci Marks&Spencer. Autor nejprve seznamuje s fakty případu (anglický maloobchodní řetězec se domáhal snížení základu pro výpočet daně z příjmů o ztráty svých zahraničních dceřiných společností za stejných podmínek, jako by tyto společnosti měly sídlo ve Velké Británii). Dále připomíná dosavadní judikaturu ESD v oblasti přímých daní a podrobněji se věnuje rozhodnutí ve věci Marks&Spencer, které označuje jako významné.

David Petrlík

Přístup Soudního dvora Evropských společenství k vlastní judikatuře

Jurisprudence, 2006, roč. 15, č. 2, s. 11-17

K problematice vytváření judikatury Soudním dvorem ES, k jejímu dodržování a také ke změnám judikatury, které jsou ale výjimečným jevem. Zvláštní číslo: Judikatura v teorii a praxi.

Zdeněk Kühn

Role judikatury v České republice a její proměna v průběhu posledních patnácti let

Jurisprudence, 2006, roč. 15, č. 2, s. 51-57

Význam judikatury vyšších soudů v českém právním řádu, faktory ospravedlňující změnu judikatury, stanoviska Nejvyššího soudu, rozdíly mezi západoevropským a českým (a také slovenským) pojetím práva. Zvláštní číslo: Judikatura v teorii a praxi.

Zuzana Trávníčková

Smlouva o Ústavě pro Evropu jako mezinárodní smlouva

Acta oeconomica pragensia, 2005, roč. 13, č. 7, s. 24-41

Autorka se zabývá právními aspekty Smlouvy o Ústavě pro Evropu a analyzuje tento dokument po formální stránce. Při rozhodování, zda se jedná o ústavu, nebo o mezinárodní smlouvu, předkládá řadu formálních a procesních charakteristik. Domnívá se, že se jedná o mezinárodní smlouvu s ústavními prvky anebo o mezinárodní smlouvu sui generis. Pozn. - Čes. a angl. res. - Lit. Rubrika: Mezinárodněpolitická reflexe konstitucionální fáze evropského integračního procesu

V. Tambovcev

Ulučšeníje zaščity prav sobstvennosti - neispol'zujemyj rezerv ekonomičeskogo rosta Rossii?

Zlepšení ochrany vlastnických práv - nevyužitá rezerva hospodářského růstu Ruska?

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 1, s. 22-38

Článek se zabývá perspektivami zlepšení ochrany majetkových práv v Rusku z pohledu ekonomie vlastnických práv. Je zdůrazňován význam míry nezávislosti soudnictví jako faktoru ochrany vlastnických práv a také vliv politické soutěže na nezávislost soudů. Tab. - Angl. res. - Odkazy.

Vít Ossendorf

Úvahy nad nestandardními podzákonnými normami se zaměřením na opatření České národní banky

Právník, 2006, roč. 145, č. 4, s. 369-404

Základní pojmy v oblasti jednostranné normotvorby. Historický exkurz - pravomoc vydávat podzákonné normativní právní akty v oblasti peněžnictví do roku 1950, počátky normotvorby Státní banky československé, osamostatnění SBČS v roce 1965. Podzákonná normotvorba podle publikačních zákonů z roku 1989, 1992 a 1999 a normotvorba centrální banky na základě uvedených zákonů. Zvláštní podzákonné akty v oblasti financím blízkých odvětví v judikatuře Ústavního soudu (cenově právní akty, právní akty v oblasti účetnictví). Posouzení účelnosti vydávání nestandardních obecně závazných právních předpisů. Požadavky publikace obecně závazného právního předpisu. Opatření podle nového správního řádu. - Angl. res.

Richard Král

Výklad nařízení ES pro účely jejich vnitrostátní aplikace

Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 8, s. 285-289

Metody výkladu nařízení ES a komunitární specifika jejich používání (hlavní metody výkladu, komunitární specifika jazykového výkladu, důsledky odlišnosti apod.). Rozpor nařízení ES s primárním právem ES a ostatními komunitárními předpisy.

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Judikatura Evropského soudního dvora, 2006, roč. 3, č. 2

Základní svobody vnitřního trhu : volný pohyb kapitálu : zlaté akcie : řízení pro porušení Smlouvy (čl. 226 SES) : základní svobody vnitřního trhu : omezení volného pohybu kapitálu : přípustná omezení : naléhavé důvody obecného zájmu : diskriminační charakter omezení : zásada proporcionality : odůvodnění ochranou finančních zájmů : důvody hospodářské povahy : úprava vlastnictví v členských státech : nesplnění povinnosti státem : zlatá akcie : privatizace : investice : podmínky přistoupení : Komise ES v. Portugalská republika
rozsudek ESD z 4.6.2002 C-367/98

Základní svobody vnitřního trhu : volný pohyb kapitálu : zlaté akcie : řízení pro porušení Smlouvy (čl. 226 SES) : základní svobody vnitřního trhu : volný pohyb kapitálu : ocenění volného pohybu kapitálu : přípustná omezení : naléhavé důvody obecného zájmu : diskriminační charakter omezení : zásada proporcionality : odůvodnění na základě veřejné bezpečnosti : úprava vlastnictví v členských státech : nesplnění povinnosti státem : zlatá akcie : diskreční pravomoc státních orgánů : zásada právní jistoty : investice : zásobování ropnými produkty : Komise ES v. Francouzská republika
rozsudek ESD z 4.6.2002 C-483/99

Základní svobody vnitřního trhu : volný pohyb kapitálu : zlaté akcie : řízení pro porušení Smlouvy (čl. 226/SES) : základní svobody vnitřního trhu : omezení volného pohybu kapitálu : přípustná omezení : naléhavé důvody obecného zájmu : odůvodnění na základě veřejné bezpečnosti : zásada proporcionality : úprava vlastnictví v členských státech : zásobování energií : nesplnění povinnosti státem : zlatá akcie : zásada právní jistoty : Komise ES v. Belgické království
rozsudek ESD z 4.6.2002 C-503/99

Základní svobody vnitřního trhu : volný pohyb kapitálu : zlaté akcie : řízení pro porušení Smlouvy (čl. 226/SES) : základní svobody vnitřního trhu : omezení volného pohybu kapitálu : přípustná omezení : naléhavé důvody obecného zájmu : diskriminační charakter omezení : zásada proporcionality : nesplnění povinnosti státem : pozastavení hlasovacích práv : investice : veřejné

podniky : hospodářská soutěž : narušení hospodářské soutěže : dodávky energie : vnitřní trh s elektřinou a zemním plynem : Komise ES v. Italská republika
rozsudek ESD z 2.6.2005 C-174/04

Vnější vztahy : právní subjektivita Společenství : explicitní a implicitní vnější pravomoc Společenství : řízení o žalobě na neplatnost (čl. 230 SES) : právní subjektivita Společenství : vnější pravomoc Společenství : explicitní a implicitní vnější pravomoc : evropská dohoda o silniční dopravě : Komise ES v. Rada ES
rozsudek ESD z 31.3.1971 22-70

Vnější vztahy : právní subjektivita Společenství : explicitní a implicitní vnější pravomoc Společenství : řízení pro porušení Smlouvy (čl. 226 SES) : vnější vztahy : vnější pravomoc Společenství : explicitní vnější pravomoc : implicitní vnější pravomoc : mezinárodní dohody o letecké dopravě : Komise ES v. Dánské království
rozsudek ESD z 5.11.2002 C-467/98

Vnější vztahy : právní subjektivita Společenství : explicitní a implicitní vnější pravomoc Společenství : řízení pro porušení Smlouvy (čl. 226 SES) : nesplnění povinnosti státem : vnější pravomoc Společenství : sjednávání : uzavírání : ratifikace a uvádění v platnost dvoustranných dohod členským státem : přeprava zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách : společná dopravní politika : Komise ES v. Lucemburské velkovévodství
rozsudek ESD z 2.6.2005 C-266/03

Právní základ k ukládání povinností v oblasti trestního práva : řízení o žalobě na neplatnost (čl. 35 SEU) : rámcové rozhodnutí 2003/80/SVV : ochrana životního prostředí : trestní sankce : pravomoc Společenství : právní základ : Komise ES v. Rada EU
rozsudek ESD z 13.9.2005 C-176/03

Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 9

Res iudicata a účinek komunitárního práva : čl. 10 SES : rozhodnutí o předběžné otázce, kterou vznesl Landesgericht Innsbruck (Rakousko) : Rosemarie Kapferer v. Schlank & Schick GmbH
rozsudek ESD z 16.3.2006 C-234/04

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr
SDES – Soudní dvůr Evropských společenství (oficiální název)
SD ESUO – Soudní dvůr Evropského společenství uhlí a oceli
Soud prvního stupně neboli Soud první instance (součást ESD)

Statistika. Demografie. Sociologie

Alexander Loschky

Asymmetrien in der Außenhandelsstatistik

Asymetrie ve statistikách zahraničního obchodu

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 3, S. 257-263

Autor upozorňuje, že při porovnání výsledků zahraničního obchodu Německa se zrcadlově stejnými výsledky partnerských zemí lze zjistit rozdíly, které jsou např. při obchodu s ostatními zeměmi EU dost výrazné. Vysvětluje důvody těchto asymetrií, kvantifikuje odchylky mezi německými statistikami

zahraničního obchodu a statistikami ostatních zemí EU, případně třetích zemí, a zvažuje opatření, která by tyto rozdíly minimalizovala. 2 tab. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

Vilém Valenta

Mimořádná revize národních účtů České republiky - pohled uživatele

Statistika, 2006, roč. 43, č. 2, s. 152-162

K poměrně rozsáhlým změnám v metodice, obsahu i formě národních účtů ČR v posledních dvou letech. Mimořádná revize údajů NÚ, další metodické změny - přechod k řetězení údajů ve stálých cenách, očišťování o kalendářní vlivy aj., zvětšení rozsahu poskytovaných údajů, způsob prezentace údajů uživatelům. Hodnocení změn. 1 tab., 9 grafů. - Angl. abstrakt - 8 lit.

Hans Rehm

Statistiken der öffentlichen Finanzen - aussagekräftiger und aktueller

Statistiky veřejných financí - lépe vypovídající a aktuálnější

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 3, S. 279-302

Príspevok upozorňuje na nutnost promítnout změny, kterými prochází veřejné rozpočty v Německu v posledních letech, do finančních statistik na všech úrovních (spolkového státu, spolkových zemí, obcí). V tomto směru dále seznamuje s hlavními vývojovými trendy německých finančních statistik (rozpočtovou systematikou). 9 přehl., 4 příl. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

Účetnictví

Anna Harémová

Finanční reporting a mezinárodní oceňovací standardy

Finanční management, 2006, roč. 3, č. 3, s. 36,38

Mezinárodní oceňovací standardy, IVS - International Valuation Standards (IVS 1, IVS 2, IVS 3), mezinárodní oceňovací postupy IVA 1, IVA 3, metodická usměrnění GN 1 - GN 11. Oceňování pro účely sestavení účetní závěrky (IVA 1, příloha A1, A2 a A3).

Vladimír Hruška

IAS/IFRS - požadavky na zveřejňování. (9), IAS 27 - Konsolidovaná a individuální účetní závěrka, IAS 28 - Investice do přidružených podniků

Účetnictví, 2006, č. 4, s. 9-12

IAS 27 a IAS 28 z hlediska požadavků na zveřejňování. Použití obou standardů, požadované informace ke zveřejnění.

Kai Udo Pawelzik

IFRS-Abschlüsse im Mittelstand - warum eigentlich nicht?

Standard IFRS pro závěrky středně velkých podniků - a proč vlastně ne?

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 15, S. 793-797

Pro uzávěrky koncernů kótovaných na burze platí od roku 2005 povinnost standardu IFRS, u středně velkých podniků je účtování podle IFRS dobrovolné - aplikace standardu IFRS u těchto podniků bývá prezentována jako nepříliš vhodná. Zatímco dříve byl standard IFRS považován za perspektivní, v poslední době bývá kritizován kvůli přílišné komplikovanosti (např. u mimořádných odpisů), orientace IFRS na fair value údajně ubírá závěrkám na objektivitě. K jednotlivým výhradám vůči IFRS, (Goodwill-)Impairment. Tab. K tématu také HB, 8.5.2006, Nr. 88, S. 22. - Odkazy. Rubrika: Betriebswirtschaft [B]

Klaus Heining, Klaus Bertram

Der Referentenentwurf zur 7. WPO-Novelle (BAREfG)

Referentský návrh k 7. novele auditorského řádu (zákona o reformě profesního dohledu)

Der Betrieb, 2006, Jg. 59, Heft 17, S. 905-911

Profesní právo auditorů v Německu. Stav realizace 8. směrnice EU (reformované směrnice o auditorech) v německém právu. Plán změny v profesním auditu, zavedení zvláštních šetření (objem, obsah, provádění), prevence porušování profesní etiky. APAK (Komise dozoru nad auditory), spolupráce APAK s dalšími státy EU, spolupráce APAK s PCAOB (americký úřad dozoru). Kontrola kvality zvláštních šetření. Povinnost auditorů a auditorských společností zveřejnit tzv. transparenční zprávu (v případě, že během roku prováděli min. jeden audit v podniku veřejného zájmu). Odměňování auditorů, právní formy auditorských společností, profesní registr. - Odkazy. Rubrika: Betriebswirtschaft [B]

Jan Bytel

Účetní aspekty nakládání s majetkem státu mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi, resp. změny příslušnosti k hospodaření se státním majetkem u organizačních složek státu a státních organizací

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, březen 2006, č. 1, s. 39-40

Stručně o právním režimu nakládání s majetkem státu mezi organizačními složkami státu navzájem, mezi státními organizacemi navzájem a mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi. V dalším textu autor upozorňuje, že při těchto "převodech" státního majetku zůstává vlastníkem Česká republika (stát), a z hlediska účetnictví klade důraz na to, že nedochází ke změně vlastnictví majetku. Dále k problematice odpisování majetku.

Marek Jindra

Význam odložené daně při oceňování podniku

Acta oeconomica pragensia, 2005, roč. 13, č. 7, s. 227-241

Autor analyzuje vliv odložené daně z příjmu na výnosové ocenění podniku, se zaměřením na perpetuitní fázi ocenění. Nejprve stručně rekapituluje principy vzniku odložené daně a její vliv na ocenění podniku, popisuje stav a závěry současné světové literatury ke sledovanému tématu. Dále diskutuje hodnotovou relevanci permanentní odložené daně v perpetuitní fázi výnosového ocenění a zkoumá způsoby výnosového ocenění odložené daně. 2 tab., 2 obr., vzorce. Pozn. - Čes. a angl. res. - Lit. Rubrika: Vědecko-výzkumné aktivity doktorandů

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 6/2006

IAS 14 – Vykazování podle segmentů. Otázky z praxe k účetnictví.

Účetní TIP

č. 12/2006

Účtování o opravných položkách včetně návaznosti na vyčíslení odložené daňové pohledávky. Postřehy z daňové a účetní praxe – doprava zaměstnanců do zaměstnání. K problematice časového rozlišení. Zamezení dvojího zdanění – Dánsko. Aktuality z legislativy.

Veřejná správa

by Jorgen Lotz

Accountability and control in the financing of local government in Denmark

Odpovědnost a kontrola ve financování místní samosprávy v Dánsku

OECD journal on budgeting, 2005, vol. 5, no. 2, p. 55-67

V Dánsku jsou téměř všechny veřejné služby poskytovány prostřednictvím místních úřadů, což vede k jejich vysoké kvalitě a pružnosti. Financování těchto služeb je většinou zajištěno z daňových příjmů určených místním úřadem, ale souvisejících s ústřední daní z příjmu. V článku se rozebírá otázka odpovědnosti a nákladové efektivnosti. Tab., graf. Odkazy, vysvětl. - Bibliogr.

Dieter Engels ; [rozhovor vedl] Bert Losse

Offene "Hintertür"

Otevřená "zadní vrátka"

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 14, S. 30-31

Rozhovor s prezidentem Německého účetního dvora Dieterem Engelsem věnovaný nehospodárnosti úřadů, veřejnému zadlužení a sanaci státních financí. - Překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 7/2006. Rubrika: Politik + Weltwirtschaft

Veřejné finance. Rozpočet

20. Subventionsbericht der Bundesregierung

20. zpráva německé spolkové vlády o státních dotacích

Monatsbericht des BMF, April 2006, Nr. 4, S. 33-39

Spolková vláda Německa schválila 15. března 2006 20. zprávu o státních dotacích, která informuje o vývoji finanční pomoci a daňových zvýhodnění v Německu v časovém období 2003-2006. Kromě přehledu dotační politiky státu a vývoje státních dotací v jednotlivých odvětvích je též uvedeno nové vymezení pojmu státní dotace. 2 tab., 1 obr. Pozn. - Lit. Rubrika: Analysen und Berichte

Joaquín Sevilla

Accountability and control of public spending in a decentralised and delegated environment

Odpovědnost a kontrola veřejných výdajů v decentralizovaném prostředí a v případě přenesení pravomocí

OECD journal on budgeting, 2005, vol. 5, no. 2, p. 7-21

Článek představuje přehled různých otázek týkajících se odpovědnosti a kontroly ve veřejných výdajích v zemích OECD. V decentralizovaném prostředí vyžadují veřejné výdaje určitou míru fiskální disciplíny, uspokojivé institucionální vztahy a spolehlivé a spolupracující kontrolní struktury napříč všemi úrovněmi vlády. V článku se rozebírá úloha nejvyšší kontrolní instituce ve vnější a legislativní kontrole, vytvoření kontrolních výborů k posílení vnitřní kontroly, využívání smluv o provedení práce mezi ministerstvy a agenturami k zajištění odpovědnosti a efektivnosti, využívání třetích stran při zajišťování veřejných služeb (včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru) aj. Odkazy.

Bevölkerungsalterung und Staatsausgaben: Ergebnisse neuer Langfristrechnungen für die Mitgliedstaaten der EU

Stárnutí obyvatelstva a státní výdaje: výsledky nových dlouhodobých účtů pro členské země EU

Monatsbericht des BMF, April 2006, Nr. 4, S. 41-47

V souvislosti s diskusí o dopadech stárnutí obyvatelstva na veřejné rozpočty a dlouhodobou udržitelnost veřejných financí byla vypracována společná zpráva Hospodářského výboru EU a

Evropské komise sledující tuto problematiku v zemích EU až do roku 2050. Zkoumány byly především ty komponenty rozpočtu, které budou tímto vývojem nejvíce ovlivněny (oblast důchodového zabezpečení, zdravotní péče, výdajů na vzdělání, oblast fiskálních důsledků dlouhodobého vývoje na trhu práce). 1 tab., 1 graf. Pozn. - Lit. Rubrika: Analysen und Berichte

Ein disaggregierter Ansatz zur Analyse der Staatsfinanzen: die Entwicklung der öffentlichen Finanzen in Deutschland in den Jahren 2000 bis 2005

A disaggregated framework for analysing public finances: Germany's fiscal track record between 2000 and 2005

Disagregovaná metoda analýzy veřejných a státních financí: jejich vývoj v Německu v letech 2000 až 2005

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, März 2006, Jg. 58, Nr. 3, S. 63-79

Deutsche Bundesbank Monthly report, March 2006, Vol. 58, No. 3, p. 61-76

Příspěvek seznamuje s doplňující metodou analýzy vývoje veřejných a státních financí koncipovanou Německou spolkovou bankou a Evropskou centrální bankou. Jde o rozložený přístup zkoumání vývoje strukturálních sald veřejných a státních financí, tj. o zjišťování vývoje jednotlivých příjmových a výdajových kategorií státu očistěných od konjunkturálních vlivů a časově podmíněných efektů. Pro praktickou ukázkou metody je použito dat z průzkumu aktuálního vývoje veřejných financí v Německu v letech 2000-2005. 3 tab., 3 grafy, 1 vlož. box. Pozn. - Něm. res. - Lit. - Příspěvek je k dispozici v německé a anglické verzi časopisu.

A. L. Kudrin

Ekonomičeskaja politika i federal'nyj byudžet 2006 goda

Hospodářská politika a federální rozpočet na rok 2006

Finansy, 2006, no. 2, s. 3-8

Cíle stanovené v rozpočtu RF na rok 2006 - hospodářský růst, udržení inflace, zvýšení mezd. Mezirozpočtové vztahy. Upevnění rublu, využití petrodolarů (Stabilizační fond).

Entwicklung der Länderhaushalte im Jahr 2005

Vývoj rozpočtů spolkových zemí v roce 2005

Monatsbericht des BMF, April 2006, Nr. 4, S. 49-56

Hodnocení vývoje rozpočtu spolkových zemí v Německu v roce 2005. Je konstatován pozitivní vývoj, nárůst příjmů byl o něco vyšší než nárůst výdajů, došlo k odpovídajícímu poklesu rozpočtového deficitu. 3 tab., 9 schémat. Pozn. - Lit.

Ivana Rostková, Jan Široký

Evropští poslanci dělí koláč

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 15, s. 68-69

Komentář k finanční perspektivě EU pro roky 2007-2013. Historie finančních plánů, proces schvalování finanční perspektivy na období 2007-2013, problematika z pohledu České republiky. 2 tab.

Zuzana Trhlínová

Finanční autonomie obcí : zkušenosti financování obcí v zemích Evropské unie. [Část] 2.

Obec & finance, 2006, roč. 11, č. 2, s. 58-59

Význam místních daní pro obce, ke zkušenostem v zemích EU. Zákonné limity zvyšování daní, kontrolní mechanismy, rozdíly v daňovém zatížení mezi jednotlivými obcemi. Vyrovnávací mechanismy (k řešení problémů nerovnovážného zdanění poplatníků), horizontální a vertikální vyrovnávání, vyrovnávací fond (v Německu), účastnický fond (v Lucembursku). Shrnutí efektu zvyšování finanční a daňové autonomie obcí. Rubrika: Zkušenosti ze zahraničí

by Astrid Lübke

Fiscal discipline between levels of government in Germany

Fiskální disciplína mezi jednotlivými úrovněmi vlády v Německu

OECD journal on budgeting, 2005, vol. 5, no. 2, p. 23-37

Hlavními aktéry koordinace fiskální disciplíny v Německu jsou federace a 16 spolkových zemí. Článek podává přehled o právní bázi rozpočtového procesu s přihlédnutím ke vztahům mezi federací a zeměmi. Dále je popisován vývoj od r. 1945 včetně rozpočtové reformy v r. 1969, vstupu do EMU a práce Komise pro federální otázky v letech 2003-2004. Zvláštními nástroji pro fiskální disciplínu jsou v Německu Finanční plánovací rada a národní pakt stability. Schéma. Odkazy, vysvětl. - Bibliogr.

by Miguel Miaja

Fiscal discipline in a decentralised administration: the Spanish experience

Fiskální disciplína v decentralizované správě: španělské zkušenosti

OECD journal on budgeting, 2005, vol. 5, no. 2, p. 39-54

Článek analyzuje zkušenosti španělské vlády s úsilím o dosažení finanční rovnováhy v letech 1998-2003 a vytvářením institucionálních mechanismů k udržení rozpočtové stability. Španělsko se vyznačuje vysokou mírou fiskální decentralizace a plnění požadavků Paktu stability a růstu pro ně není jednoduché. V r. 2001 byl proto přijat zákon o stabilitě rozpočtu. Tab., grafy, diagr. Odkazy, vysvětl. - Bibliogr.

The importance of public expenditure reform for economic growth and stability

Význam reformy veřejných výdajů pro hospodářský růst a stabilitu

Monthly bulletin [European Central Bank], April 2006, no. 4, p. 61-73

Výdajové trendy a modely v eurozóně, vazby mezi veřejnými výdaji, hospodářským růstem a fiskální udržitelností, zkušenosti s reformou veřejných výdajů, význam institucionálního rámce. Tab., grafy, diagr., vložené boxy. Odkazy.

by Bram Scheers, Miekatrien Sterck and Geert Bouckaert

Lessons from Australian and British reforms in results-oriented financial management

Ponaučení z australských a britských reforem finančního řízení orientovaného na výsledky

OECD journal on budgeting, 2005, vol. 5, no. 2, p. 133-162

V důsledku reforem vládních systémů finančního řízení se v minulém desetiletí rozvíjelo aktuální účetnictví a rozpočtování a výkaznictví zaměřené na výsledky. Na aktuální rámec rozpočtování přistoupila i Austrálie a Velká Británie. V článku se hodnotí australské a britské reformy z hlediska parlamentní kontroly, politické odpovědnosti, úlohy manažerů, politického rozhodovacího procesu aj. Tab. Vysvětl., odkazy.

zpracoval odbor územních rozpočtů Ministerstva financí

Možnosti změn rozpočtového určení výnosů daní obcím

Obec & finance, 2006, roč. 11, č. 2, s. 14-17

Obecní rozpočty ČR, možné změny rozpočtového určení daní. Varianty úprav: nastavení velikostních kategorií (nulová, optimální a drahá varianta), snížení účelových dotací (snížení investičních dotací, zrušení školských dotací), kritérium rozlohy obce. Posílení motivačních prvků (vyšší podíl na dani z podnikání, vyšší podíl daně ze závislé činnosti). 8 tab., 2 grafy.

by Teresa Curristine

Performance information in the budget process: results of the OECD 2005 questionnaire

Informace o výkonech v rozpočtovém procesu: výsledky dotazníku OECD za rok 2005

OECD journal on budgeting, 2005, vol. 5, no. 2, p. 87-131

Na základě výsledků dotazníku OECD z r. 2005 o informacích o výkonech poskytuje článek přehled o vývoji a využívání výkonových opatření a hodnocení v rozpočtovém procesu v zemích OECD. Zaměřuje se na různé institucionální úlohy a pravomoci v poskytování informací o výkonech a hodnotí různé přístupy k výkonovému rozpočtování. Tab., diagr. Odkazy, vysvětl.

Leopold Diebalek, Walpurga Köhler-Töglhofer, Doris Prammer

Reform des Stabilitäts- und Wachstumspakts

Reforma Paktu stability a růstu

Geldpolitik & Wirtschaft, 2006, Nr. 1, S. 84-111

Problematika reformy Paktu stability a růstu je rozebírána jak z hlediska hlavních sporných bodů v původní podobě Paktu z roku 1997, tak i z pohledu nejdůležitějších změn, které byly odsouhlaseny v květnu 2005. Po prvních zkušenostech se vyhodnocují změny jak v preventivní, tak v restriktivní oblasti a upozorňuje se na přetrvávající interpretační potíže revidovaného Paktu. Příl. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Analysen

Felix Brill

Schuldenabbau mit Nationalbankgold

Snižování dluhu pomocí zlata Švýcarské národní banky

UBS Outlook, 2006, Nr. 2, S. 20

Příspěvek stručně informuje o převodu zlata, které již Švýcarská národní banka nepotřebuje pro svoji peněžní politiku, na vyrovnání dluhu švýcarského státu a kantonů. Ukazuje význam tohoto kroku pro kontinuální snižování státního dluhu a dlouhodobou udržitelnost finanční politiky, ale i pro soukromé investory. 1 graf. Rubrika: Finanz

A. Kudrin

Стабилизационный фонд: зарубежный и российский опыт

Stabilizační fond: zahraniční a ruské zkušenosti

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 2, s. 28-45

Cílem vytváření stabilizačních fondů je snížit závislost hospodářské a rozpočtové politiky na výkyvech světových cen určité suroviny. Článek přináší hodnocení efektivnosti ruského Stabilizačního fondu a náměty k dalšímu zlepšení jeho činnosti. Jsou zmíněny i zkušenosti řady dalších zemí, zejména vyvážejících ropu, s fungováním stabilizačních fondů, a zdůrazňuje se nutnost restrikce rozpočtových výdajů. 10 tab. Odkazy, vysvětl. - Angl. res.

Die Steuereinnahmen der Kommunen (ohne Stadtstaaten) im Jahr 2005 : Gewerbesteuer bringt den Städten und Gemeinden im zweiten Jahr in Folge Milliardenplus

Daňové příjmy obcí (bez městských států) v roce 2005 : živnostenská daň přináší již druhým rokem městům a obcím miliardový přebytek

Monatsbericht des BMF, April 2006, Nr. 4, S. 57-60

Příspěvek informuje o příznivém vývoji komunálních rozpočtů v Německu v roce 2005. Stejně jako v roce 2004 je to díky mimořádně pozitivnímu vývoji příjmů ze živnostenské daně. Finanční deficit komunálních rozpočtů se snížil v roce 2005 (v porovnání s rokem 2004) o 1,5 mld. eur na celkových 2,3 mld. eur. 4 tab. Pozn. - Lit.

Jim Cooper

A truer measure of America's ballooning deficit

Pravdivější měřítko rostoucího amerického schodku

Financial Times, 1.5.2006, no. 36061, p. 11

O dvojím způsobu rozpočtování v USA. Rozdílné výsledky při účtování na bázi pokladních operací a při aktuálním rozpočtování. Růst národního dluhu při použití aktuální báze.

Überblick über die aktualisierten Stabilitäts- und Konvergenzprogramme 2005 der EU-Mitgliedstaaten

Přehled aktualizovaných programů stability a konvergenčních programů členských zemí EU pro rok 2005

Monatsbericht des BMF, April 2006, Nr. 4, S. 61-71

Příspěvek podává přehled o aktualizovaných stabilizačních programech členských zemí Evropské unie, které jsou tyto země povinny každoročně předkládat Evropské komisi. Aktuální programy představují krátkodobou a střednědobou finanční politiku těchto zemí pro období 2004-2008, s cílem rozpočtové konsolidace. 2 tab., 6 schémat. Pozn. - Lit. Rubrika: Analysen und Berichte

B. I. Alechin

"Zolotoje pravilo" gosudarstvennyh finansov

"Zlaté pravidlo" státních financí

Finansy, 2006, no. 2, s. 67-69

Dělení státních výdajů na běžné a kapitálové; přednosti dvojího rozpočtu ve srovnání s unitárním; zkušenosti s uplatňováním "zlatého pravidla" (půjčky jen na investice) ve Velké Británii; přístup ke kapitálovému rozpočtu v SRN a v USA.

Zdravotnictví

pt

Apotheker verdienen trotz Reform mehr Geld

Navzdory reformě zdravotnictví vydělávají lékárníci více peněz

Handelsblatt, 5./6./7.5.2006, Nr. 87, S. 5

V Německu se nepotvrdily obavy lékařů z reformy zdravotnictví: již loni zaznamenaly vyšší výdělky a zvýšil se počet jejich zaměstnanců. Místo původního procentního příplatku dostávají paušál ve výši 8,10 eur za každý prodaný lék, z něhož poukazují 2 eura na nemocenské pokladny (solidární platba). Rubrika: Wirtschaft und Politik [HB]

Světlana Rysková, Jiří Kouda

Knížka na odstřel? : elektronické zdravotní knížky

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 17, s. 32-35

K projektu elektronické zdravotní knížky firmy IZIP. Autoři uvádějí, že elektronickou zdravotní knížku má milion pojištěnců Všeobecné zdravotní pojišťovny, a že letos hrozí, že by mohlo dojít k jejich zrušení. Dále popisují důvody, které vedly k přešetření projektu, a zároveň seznamují s alternativním produktem Jaroslava Lišky a také s rozdíly mezi financováním obou projektů. Podrobněji k nepřiměřeně vysokým nákladům projektu IZIP a k informační kvalitě systému. 1 tab. - Součástí mat. jsou příspěvky "Skutečné podnikání na internetu" a "Jaká je informační kvalita systému IZIP?"

Ingmar Höhmann

Outsourcing soll Krankenhäuser sanieren

Sanace nemocnic outsourcingem

Handelsblatt, 15.5.2006, Nr. 93, Beilage Mittelstand S. 1

Možnosti úspor v německých nemocnicích prostřednictvím facility managementu - (komplexní) správy nemovitostí. 4 grafy.

Andrew Jack

The price of pain: how governments are striving to keep a lid on drug costs

Cena za bolest: jak se vlády snaží omezit náklady na léky

Financial Times, 9.5.2006, no. 36068, p. 13

Farmaceutické společnosti vyvíjejí stále dražší léčiva a způsoby léčby, zatímco zdravotnictví po celém světě zápasí s nedostatkem zdrojů. Proto vlády usilují o zavedení tvrdších metod, které by hodnotily nejenom efektivnost léčby, ale i zda cena odpovídá poskytnuté hodnotě. Evropská unie usiluje o prosazení metod HTA (health technology assessment), ale projednávání jednotného rámce naráží na řadu otázek. Graf, diagr.

Pavel Vepřek

Velká nemocniční loupež : zdravotnictví

Euro, 2006, č. 19, s. 72-73

Autor se kriticky vyjadřuje k reformě zdravotnictví, kterou připravuje zákon o veřejných neziskových zdravotních zařízeních v České republice. Domnívá se, že nová právní úprava ignoruje základní ekonomická pravidla a soustřeďuje rozhodování o finančních tocích ve zdravotnictví do rukou

ministerstva, odděluje pravomoci a odpovědnosti u nestátních nemocnic aj. Nemocniční péče by neměla být lacinou charitou, ale službou, která si zaslouží standardní ekonomické zacházení. Rubrika: Hyde park

Zemědělství

Pierre Bertheliet et Anna Lipchitz

Le rôle de l'agriculture dans la croissance et le développement

Role zemědělství v růstu a rozvoji

Problemes économiques, 2006, no 2892, p. 34-42

Transformuje se hospodářské i obchodní prostředí, násobí se vývozy a vyvíjejí se rámcová pravidla. Za těchto podmínek je role zemědělství v procesu rozvoje jižních zemí sporná. Podle autorů je transformace zemědělství podmínkou nutnou, ale nikoli postačující k hospodářskému rozvoji a udržitelnému růstu zemí v jižních oblastech světa. Autoři předkládají ekonometrickou studii padesátky zemí s využitím teorie nadhodnoty, podle níž se hospodářská transformace vysvětluje jako kontinuální tok zemědělských zdrojů do průmyslu. Autoři ukazují, že není-li proces transformace provázen rozvojem ostatních sektorů, může být zabrzděn. Základními a nutnými prvky hospodářského rozvoje světového jihu jsou akumulace kapitálu a investice do lidského kapitálu a státní zemědělské politiky. 5 grafů, tab.

I. Boháčková

Structural changes of incomes of agricultural producers based on knowledge approach

Strukturální změny příjmů zemědělských producentů založené na znalostním přístupu

Agricultural economics, 2006, Vol. 52, No. 3, p. 128-132

Příspěvek se zabývá otázkou příjmů zemědělských producentů v České republice se zaměřením na strukturu těchto příjmů. Sleduje se vztah mezi příjmy, které pocházejí z podnikatelské aktivity producentů, a podporami, které zemědělci dostávají v rámci Společné zemědělské politiky. Pozornost je věnována i metodickým otázkám sledování příjmů v zemědělství. 3 grafy. Pozn. - Angl. a čes. res. - Lit.

Životní prostředí

Collapsing carbon price tests new system

Zhroutení ceny emisí je testem nového systému

Financial Times, 28.4.2006, no. 36059, p. 11

Vlády EU nesmějí podkopávat systém obchodování s emisemi kysličníku uhličitého tím, že budou vydávat více emisních povolenek, než odpovídá poptávce, což pak vede k poklesu jejich cen. Údajné snížení znečišťování ovzduší v loňském roce v některých zemích je také spíše výsledkem příliš štědrého udělování povolenek průmyslu, než že by podniky byly mimořádně úspěšné ve snižování emisí.

Životní úroveň

Martin Jaroš

Mýty o chudobě a sociální nerovnosti

Trend, 2006, č. 18, s. 14-16

Životní úroveň v SR; růst rozdílů v platech, index platové nerovnosti (Gini), procento zaměstnanců pod průměrnou mzdou. 3 grafy.

Ostatní

An education in finance : university bonds

Vzdělávání ve financích : univerzitní dluhopisy

The Economist, May 20th 2006, vol. 379, no. 8478, p. 83

Americké vysoké školy využívají ve stále větší míře k financování svých výdajů dluhopisy a odhaduje se, že tento trend bude pokračovat. Pro investory představují krásné budovy, pověst vysokých škol i podpora státních institucí ze strany daňových poplatníků značný majetek, na který se dá půjčit spousta peněz. Mimo USA jsou vysoké školy více vázány na stát, ale některé univerzity v Británii, Japonsku či v Kanadě již také požádaly o úvěrový rating. Diag. Rubrika: Finance and economics

Články věnované ČR (Handelsblatt):

- Konservative sollen Regierung bilden, HB, 6.6.2006, Nr. 107, S. 7

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

Jürgen Schaaf

Keynesianische Theorie im Zeitablauf verzerrt

Keynesova teorie je v průběhu času zkreslována

Auszüge aus Presseartikeln, 26. April 2006, Nr. 18, S. 8-9.

„Z dlouhodobého pohledu jsme všichni nebožtíci“. Tento pravděpodobně nejznámější výrok britského ekonoma Johna Maynarda Keynesa konstatuje sice smrtelnost „ekonomických subjektů“ a též politiků, pro jeho teorii ale nutně platit nemusí. Přestože jsme si 21. dubna 2006 připomínali již šedesáté výročí úmrtí tohoto významného a vlivného ekonoma, jeho myšlenky, byť často v nepřesné či překroucené podobě, neztrácejí nic na své aktuálnosti.

V podstatě lze říci, že na Keynesovo teoretické zaštitění se odvolávají státní programy na podporu konjunktury, hospodářská politika orientovaná na poptávku a také víra, že lze krátkodobě národní hospodářství efektivně řídit. Speciálně poté, co došlo k zániku reálného socialismu, byl Keynes často zneužíván levicovými politiky jakožto korunní svědek, posvěcující snahy o převlek přerozdělovacích mechanismů do tržního hávu (například ve formě nadměrných požadavků na růst mezd). Obdobně pokusy o vědecké ospravedlnění vyšších dluhů státu a rozpočtových deficitů se s oblibou odvolávají na tohoto britského ekonoma.

Současná doba je plná zákonů a pravidel, které mají nějaký vztah ke Keynesově ekonomické teorii. Patří k nim Pakt stability a růstu Evropské měnové unie se svými maastrichtskými kritérii, stejně jako západoněmecký zákon o stabilitě a růstu z roku 1986.

Je ovšem faktem, že mnoho jeho myšlenek bylo různým způsobem nepřesně interpretováno, ať už šlo jen o krácení či o záměrné překrucování. Keynes se vždycky zaměřoval na řešení reálných aktuálních problémů. Tuto skutečnost přesně formuloval ekonom Harald Scherf: „Keynesovo ekonomické myšlení je zaměřeno na řešení praktických problémů, není teoretické ve smyslu vědeckého systému.“ Z tohoto důvodu je také třeba na Keynesovy závěry pohlížet ne jako na všeobecně platné zákony, nýbrž je vždycky chápat v konkrétním časovém kontextu.

Keynesovo dílo, zejména jeho hlavní práce „Všeobecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz“, bylo teoretickou odpovědí na hospodářské problémy tehdejší doby. V této době, za světové hospodářské krize počátkem třicátých let, nezabíraly rady klasické ekonomické teorie. V současnosti je nicméně třeba stále mít před očima posun, který hospodářství od té doby učinilo, chceme-li do dnešních podmínek přenášet Keynesovy rady. V letech 1930 – 1933 se HDP Spojených států propadl o více než 30 %. V roce 1933 bylo 25 % potenciálních pracovních sil bez práce. Konjunkturální krize byla tak dramatická, že ještě v roce 1939 byla úroveň příjmu na hlavu amerických občanů o deset procent nižší než v roce 1929.

Klasická ekonomická teorie si nevěděla rady s takovouto zničující situací. Očekávalo se, že tržní síly by měly uvést vše znovu do pořádku – jenže se nepočítalo s dlouhodobou nerovnováhou.

Vzhledem k tomu, že přirozená náprava cestou trhu se nekonala (alespoň ne v časovém horizontu potřebném pro délku života postižených) nabídl Keynes nový pohled na věc. Je v podstatě velmi jednoduchý. Keynes se zaměřil na faktory, které určují úroveň výroby a zaměstnanosti v podmínkách, za kterých nejsou ceny a mzdy tak pružné, jak to předpokládal klasický model. Při daných cenách, případně mzdách, závisí zaměstnanost na efektivní celkové poptávce. Ta opět určuje objem produkce. Nicméně vzhledem k tomu, že dodatečná spotřeba při rostoucích příjmech neroste stejným tempem, nýbrž částečně přechází do úspor, nestačí pouhá poptávka spotřebitelů k odebrání výsledků produkce.

Z tohoto důvodu jsou pro růst výroby a zaměstnanosti rozhodující investice. Pokud se neinvestuje, může nastat trvalá nerovnováha, se kterou si ekonomický mechanismus sám o sobě neporadí. Tuto investiční mezeru může ale zaplnit stát, usilující o znovuoživení výroby a zaměstnanosti. V takovém případě je dovoleno financování pomocí státního dluhu, což představuje jasný rozpor proti klasickému postulátu, že státní rozpočet má být vyrovnaný. V době deprese by mělo být základní pravidlo vyrovnaného státního rozpočtu odsunuto stranou.

Keynesova teorie ovládla univerzity a úspěšně ovlivňovala hospodářskou politiku západních zemí po druhé světové válce. Ovšem státní zásahy a dluhové financování výdajových programů pokračovaly i v dobách, které lze stěží označit za krizové. V důsledku toho se objevily v sedmdesátých letech problémy: inflace, rostoucí státní zadlužení, vytlačování soukromého sektoru a zejména vysoká nezaměstnanost. Tyto problémy byly – neoprávněně – uváděny jako důkaz nedokonalosti Keynesovy teorie. Ale daleko spíše tento nesprávný trend svědčil o chybné interpretaci jeho učení. Keynesův návrh na řešení krizové situace ve třicátých letech se stal standardním postupem.

Keynes byl přesvědčen o efektivnosti tržního hospodářství. V dobách, kdy stav zadlužení nad 60 % je u evropských zemí spíš pravidlem než výjimkou a rozpočtový deficit ve výši tří procent ročně platí za přijatelný, je smysluplné uvědomovat si historický kontext, ve kterém Keynesova teorie vznikla. Odvolávání se na Johna Maynarda Keynesa by proto mělo být daleko více chápáno jako doklad o tom, že stát by měl z hospodářského života spíše ustupovat a dát prostor tržním silám, než je naopak vytěšňovat a omezovat.

Thorsten Polleit

Friedmans Monetarismus: lebendig wie eh und je

Friedmanův monetarismus: zůstává stále živý

Auszüge aus Presseartikeln, 19. April 2006, Nr. 17, S. 12.

Milton Friedman, nejprve student a později profesor na Chicagské univerzitě a nositel Nobelovy ceny za ekonomii v roce 1976, je synonymem pro monetarismus. Friedmanův monetarismus, revoluční a provokující proměna v ekonomii padesátých a šedesátých let minulého století, se stal běžným pořádkem. Základní hypotézy monetarismu – v jádře úzce spojené s (neo)klasickou ekonomickou školou – ovlivnily moderní makroekonomii jako žádná jiná teoretická škola. Friedmanův monetarismus se ukázal být nejen jejím nejdůležitějším, ale také nejhouževnatějším obohacením.

„Inflace je vždy a všude monetární jev“ – takto formuloval Friedman svůj slavný výrok z roku 1963. Stala se z něj pravděpodobně nejlépe doložená teze v ekonomii. Podle Friedmana nastává inflace tehdy, pokud dlouhodobě roste peněžní zásoba rychleji než nabídka zboží. Vzhledem k tomu, že centrální banky mají monopol na péči o množství peněz v oběhu, jsou to vždycky především ony – nikoli daně, ceny ropy a další obětní beránci – které nesou zodpovědnost za znehodnocování peněz.

Aby politici nemohli zneužívat svoji moc a zvyšováním množství oběživa krátkodobě profitovat z nárůstu výroby a zaměstnanosti (za který je následně třeba draze platit náklady na inflaci), navrhoval Friedman nezávislost emisních bank. Jeho doporučení se stalo základním pilířem moderních systémů papírových peněz.

Podle monetaristů je kolísání nominálního národního důchodu vyvoláno především kolísáním peněžní zásoby. Vzhledem k tomu, že změny v množství peněz v oběhu se projevují na cenách a oběživu s dlouhým a těžko předvídatelným časovým posunem, neměla by peněžní politika (podle Friedmana) v žádném případě usilovat o to být stabilizátorem konjunktury. Vyvolala by jen nežádoucí poruchy.

Friedman doporučuje centrálním bankám, aby rozšiřovaly peněžní zásobu spíše o konstantní roční míru. Toto řešení vychází z předpokladu, že poptávka po penězích – výsledek vzájemného vztahu mezi peněžní zásobou, cenovou hladinou, úroky a příjmy – je dlouhodobě stabilní. Tento předpoklad

však dnes mnoho ekonomů zpochybňuje, přičemž se opírají o výsledky empirických výzkumů. Přitom ale ani v nejmenším nepomýšlejí na zpochybňování Friedmanovy teze o dlouhodobé stabilitě poptávky po penězích.

U mnoha studií je totiž zřejmé nedostatečné zohlednění monetárních hypotéz a zpravidla bývají i chybně specifikovány. Například úroveň cen je většinou měřena pomocí spotřebních cen nebo deflátorů HDP. Ceny hmotných statků (akcií, pevně zúročitelných cenných papírů, domů apod.) jsou obvykle vynechány. Již pouhá tato skutečnost může svádět k unáhleným závěrům o údajné nestabilitě funkcí peněžní poptávky.

Konec konců Friedmanovo doporučení omezit kroky peněžní politiky při rozšiřování peněžní zásoby na konstantní roční míru spočívalo na politickém kalkulu. Chtěl zabránit politickému zneužívání a politickým chybám – a v jejich důsledku závažným národohospodářským škodám. Pro tento cíl byl ochoten přijmout i cenu, kterou s sebou toto omezení nese, totiž cenu zřeknutí se možných krátkodobě výhodných efektů peněžní politiky „ad hoc“. Toto svázání pravidly mělo zabránit ještě vyšším nákladům v důsledku hospodářských krizí, zapříčiněných peněžní politikou.

Racionální zdůvodnění stanovených omezujících pravidel bylo v sedmdesátých letech dále podpořeno studiemi Finna E. Kydlanda a Edwarda C. Prescottta. Na základě „problému časové nekonzistence“ ukázali, že za předpokladu racionálního očekávání účastníků trhu dosahuje peněžní politika podřízená stanoveným pravidlům relativně lepších výsledků, než taková peněžní politika, která funguje nahodile. Kydland a Prescott obdrželi v roce 2004 za svůj vědecký přínos Nobelovu cenu za ekonomii.

Spolu s Edmundem S. Phelpssem M. Friedman ukázal, že dlouhodobě není žádný „trade off“ mezi inflací a nezaměstnaností. Tím byl vyvrácen základní pilíř keynesiánské peněžní politiky. Oba ekonomové ukázali, že peněžní politika nemůže z „Phillipsovy křivky“ systematicky těžit. Je to vždycky jen „neočekávaná inflace“, která sama o sobě vede ke znehodnocení peněz; dlouhodobých zisků na výstupu dosaženo není. V roce 1972 přiostrl tuto tezi Robert E. Lucas. Ukázal, že peněžní politika nemůže dosáhnout vůbec žádných zisků na výstupu, pokud mají účastníci trhu racionální očekávání.

Jaká je bilance monetarismu po více jak padesáti letech? Dnes již asi žádný ekonom nepochybuje o tom, že stabilní peníze jsou nutné pro růst a zaměstnanost, ani o tom, že peněžní politika by měla být politicky nezávislá, aby bylo možno peněžní stability dosáhnout. „Hrátky“ peněžní politiky s Phillipsovou křivkou jsou již odmítnuty. Teorie nadále zdůrazňuje racionálnost peněžní politiky podřízené stanoveným pravidlům.

Nicméně současná praktická peněžní politika se stanovenými pravidly pro rozšiřování peněžní zásoby již sotva řídí. Důsledkem je – málo překvapivě pro monetaristy – inflace. Ovšem znehodnocování peněz přichází v posledních letech v novém přestrojení: inflace se (zatím) neprojevuje ve spotřebitelských cenách, nýbrž především v cenách majetkových („asset price inflation“).

Vědecký výzkum asi brzy dojde k poznání, že zohlednění cen majetku v poptávce po penězích povede k novému pohledu na vypovídací hodnotu měnových agregátů při výkladu znehodnocení peněz; zájem výzkumu na informačním obsahu peněžní zásoby a úvěrů slaví již svůj comeback. Lze se proto domnívat, že i Friedmanova – dosud neprávem diskreditovaná – teze o stabilní poptávce po penězích se bude brzy těšit obnovenému zájmu a bude dokázána její politická důležitost.

Zpracovala Ing. K. Gubová

Hans Mundorf

Nachhilfe für den Steuermann

Pomoc pro daňového kormidelníka

Handelsblatt, 9./10./11.6.2006, Nr. 110, S. 13

Nová kniha ukazuje ministru financí cestu k úspěšné reformě daně z příjmů

Už desítky let se Klaus Tipke přimlouvá za „spravedlivou“ daň a také ve své knize „Konec zmatků v dani z příjmů?!“ pokračuje doyen cechu ekonomů ve svém úmyslu. Profesor daňového práva si je ale vědom jisté marnosti svého počínání.

Už celou polovinu století ztroskotávají v Německu pokusy o daňovou reformu, ať už pod názvem *Ucelená daňová reforma*, *Velká daňová reforma* či dokonce jako *Reforma století*. K reformě daňového práva nedošlo, naopak jej provedené změny ještě více zdeformovaly.

Nyní je ministrem financí Peer Steinbrück. Tento nejvyšší daňový šéf by se jistě poučil, kdyby nahlédl do Tipkeho knihy – dočetl by se tam totiž, jaké zásady musí daň z příjmu splňovat, pokud má být věrná principům, systematická a spravedlivá.

Daňová spravedlnost nesmí být potlačena ve prospěch daňového zjednodušení. Reformy „pivního táčku“ jsou stejně tak okázalé jako neseriózní a zasluhují nanejvýš tak karnevalovou medaili. Daňové právo je totiž i odrazem komplikovaného civilního a hospodářského práva. Typizace a paušalizace vždy porušují zásadu rovnosti, protože se v nesterýných případech postupuje stejně. Stručné zákony produkují značný potenciál rozporů a čím je zákon kratší, tím delší musí být komentář a o to častěji dochází k procesům u finančního soudu. Zákon, který má úplně, jasně a jednoznačně regulovat veškeré souvislosti, nemůže být obecně srozumitelný nebo dokonce lidový.

V případě principu rovnosti má přednost lineární progresivní tarif před jednoduchým tarifem (který se vyznačuje skoky a „hrboly“), módní stupňovitý tarif je tedy potřeba odmítnout.

Tarif musí vycházet z opravdového a jasného vyměřovacího základu, naproti tomu se vyměřovací základ nesmí orientovat podle tarifu. Utváření tarifu může záviset na potřebách státu (obce), ne však už utváření vyměřovacího základu.

Měřítkem přiměřenosti pro daňové právo musí zůstat princip daňové efektivnosti, tedy schopnost resp. možnost osoby platit daně z nashromážděného majetku tak, aby to odpovídalo výši jejího disponibilního příjmu.

Jelikož je princip výkonnosti principem rovnosti, je potřeba brát zřetel na životní příjem, neboť všechny kratší úseky jsou více či méně svévolné. A odpisy ztrát jsou poněkud chatrným prostředkem ke korektuře této svévole v ročním daňovém výměru.

Reforma daně z příjmů se nemůže podařit, pokud se zaměřuje pouze na ekonomickou efektivitu (podpora hospodářského růstu, vytváření pracovních míst). Spravedlnost (rovnost) zdanění musí mít přednost před efektivitou. Ostatně ani ekonomové nemají jednotnou představu, který druh zdanění je ekonomicky efektivní. Také „ekonomický rozum“ je předmětem módních názorů, je tedy možné položit otázku, zda v předchozích desetiletích bylo vyšší zaměstnanosti dosahováno „řízením daní“.

V zásadě musí daň z příjmů zůstat sjednocující daní (syntetickou daní), která nakládá se všemi druhy příjmů stejně. Duální daň doporučovaná Radou zalců znamená diskriminaci zaměstnanců a odporuje německé ústavě; příjem zaměstnanců zdaňuje ještě progresivně, kapitálové příjmy však už proporcionálně.

Osvobození od daně v případě příplatků za práci v neděli, o svátcích a v noci je porušením pravidla rovnosti, paušály pendlerů naproti tomu jsou oprávněné, protože náklady na cestu mezi bydlištěm a pracovištěm jsou skutečnými výdaji za účelem zajištění příjmů a ne výlohami na osobní turistiku. Nebylo by tedy spravedlivé opomíjet prvních 20 kilometrů a ústavní soud by měl provést korekturu.

Vydání spojené s profesním vzděláváním je možné odepsat z daní. Navíc je potřeba zavést možnost odpisu ztráty, protože mnozí (studující) občané ještě nemají žádné příjmy.

Daňová politika, argumentuje Tipke, musí být politikou daňového práva a nesmí s daňovým právem nakládat jako s libovolně disponibilní masou politického prospěchářství. Neexistuje přednost politiky před právem. Aby daňová politika zůstala v rámci práva, musí se orientovat podle principů, z nichž nejdůležitější je zdaňování podle ekonomické výkonnosti. Správný řád těchto principů vytváří

architektoniku daňové spravedlnosti. Proto, píše Tipke, by měly práci na daňových reformách začínat právní systematici.

Daňový expert uvádí ve své knize celou řadu nedostatků, kterými zákon o dani z příjmů trpí. Blíže k některým kritizovaným bodům: Tipke připomíná, že různé druhy příjmů jsou spojeny s různými právními následky. Příjmy se zjišťují různě, vyjádření pojmů není sjednoceno. Na podnikové a soukromé příjmy z prodeje se pohlíží rozdílně. Závisle na druhu příjmu existují různé možnosti vyrovnání a odpisu ztrát. Také výše paušálů je podmíněna druhem příjmu. „Seznam daňových úlev je přehnaně dlouhý a zcela neuspořádaný. Zásadní a důležité úpravy k vymezení profesní a soukromé sféry jsou nepřehledné a zčásti nepřesné.“

Ať už jde o Straße, Möllera, Schillera, Schmidta, Lafontaine či Eichla – „žádný z dřívějších ministrů financí nebyl právníkem, který by se systematicky zabýval daňovou reformou, a ani právník Waigel do dějin nevstoupil jako reformátor.

Hlavní příčinou vytlačení systematiky daňového práva je spojení zodpovědnosti za rozpočet a péče o daňové záležitosti.

Místo daňového práva převládá tedy jen daňová politika, která je politikou zájmů orientovanou na volby a voliče – před volbami vládní taktika, po nich amnézie, kdy jsou občané odbýváni hláškami typu „víra, naděje, láska“.

Politici však jsou také závislí na organizované zájmové činnosti, Německo je státem zájmových svazů, takových sdružení je tam na 14 000. Lobbisté ovlivňují především daňovou legislativu a poslanci dostávají předlohy na míru. Také mnozí poslanci jsou vlastně lobbisty; hospodářské lobby neustále považuje Německo za ohrožené a poukazuje na zahraničí, kde jsou mzdy nižší (jako např. na Novém Zélandu, v Chile, na Slovensku); zájmové svazy vypočítávají poreformní vítěze a poražené a zásobují tisk palcovými titulky.

Tipke pochybuje, že se velké koalici ještě během současného legislativního období podaří uskutečnit opravdovou daňovou reformu: „odložený zákon by však byl lepší než překotná realizace, která by opět znamenala zbytečné nedostatky“.

Christian Ramthun

Politisch heikel

Politicky choulostivé

WirtschaftsWoche, 2006, Nr. 22, S. 38-40

Daň dědická

Jednoho dne v roce 1977 opustil Dieter Klingelberg svůj dům (v Severním Porýní-Vestfálsku), odjel do Belgie a začal bydlet tam. Přesto ale zůstalo jeho pracovní místo i nadále v Hückeswagenu, kam podnikatel dojížděl (130 km). Po pěti letech dosáhl konečně cíle: mohl strojírenský podnik založený v roce 1814 (obrat 250 miliónů eur, 2000 zaměstnanců) převést s daňovým zvýhodněním na sedmou generaci a ušetřil tak dvoumístný miliónový obnos, který by jinak v Německu musel uhradit na dani dědické či darovací.

Takový postup není ojedinělý; ať firma Boehringer, Freudenberg, Haniel, Miele, Oetker či Otto – mnohé německé rodinné firmy vynakládají spoustu času i energie, aby s pomocí zdatných právníků ušetřily na daních při převezech rodinného majetku na další generaci: v těchto kruzích se o následnictví majetku začíná přemýšlet už ve chvíli, kdy je budoucí majitel ještě v kolébce. Však také každému, kdo včas nevyužije veškerých možných odpisů a únikových cest, zašle fiskál pořádně mastný daňový výměr.

Sazba daně dědické ve výši až 30 procent při převedení na vlastní děti a až 60 procent v případě nespřízněných dědiců může někdy i ohrozit další existenci podniku.

„Daň dědická znamená značnou ztrátu likvidity“, stěžuje si prezident Německé obchodní a průmyslové komory (DIHK) L.G. Braun, který v páté generaci šéfuje podniku se 30 000 zaměstnanci a rád by v červnu podpořil svou věc u A. Merkelové.

Lobbování ve vlastní věci má svůj důvod. Velká koalice se rozhodla, že k 1.1.2007 zreformuje daň dědickou: v koaliční smlouvě stojí, že kvůli zachování pracovních míst by se podniku za každý další rok existence podniku měla sazba dědické daně snížit o 10 procent – takto nastavený režim by tedy po 10 letech znamenal nulovou sazbu daně.

Přesto však zatím úlevy na dani dědické nejsou „v suchu“. Po rozepřích ohledně antidiskriminačního zákona, DPH a zdanění bohatých se rodí nový konflikt mezi velkou koalici a spolkovými zeměmi, pro něž je daň dědická zdrojem příjmů. Hlavní body jsou sporné, ať už jde o definici podnikového majetku či horní resp. vylučující hranice pro zvýhodněné rodinné firmy.

Navíc si Spolkový ústavní soud dává na čas ve věci rozsudku o nerovném ocenění zděděného majetku a v „nejhorším případě“ by dle názoru Spolkového ministerstva financí mohl pravidlo 10/10 i zmařit. Referentský návrh je možné očekávat nejdříve po letních parlamentních prázdninách.

Především levici je daňová úleva pro rodinné podniky proti srsti, na jednom ze sjezdů SPD se delegáti dohodli na výchozím návrhu, v němž požadují „výraznější zapojení velkých majetků do financování veřejných úkolů“. Ani frakce SPD ve Spolkovém sněmu není příliš nadšena případnou redukcí sazby daně dědické pro firmy, naopak prohlašuje, že „reforma daně dědické musí nutně odrazit realistické i ústavě odpovídající ocenění nemovitostí a musí být spojena s vyšším zatížením velkých dědictví“.

V unii CDU/CSU se zatím o úlevě v dědické dani pro rodinné podniky diskutuje, i když jen o tom, kdo by měl být upřednostněn a kdo ne. Panují tedy i obavy, že třeba malé podniky reforma znevýhodní. Nastavení současné legislativy je pro ně příznivé: mnozí po uplatnění odpočitatelné částky ve výši 225 000 eur, 35procentního oceňovacího odpisu na podnikový majetek a nezdanitelné položky na dítě ve výši 205 000 eur stejně téměř žádné daně neplatí. Pokud by reforma dosavadní zvýhodnění částečně zrušila, postavení mnoha malých a středních podniků by se zhoršilo. Vedení unie CDU/CSU chce naproti tomu dohodu v koaliční smlouvě „vylepšit“ ve prospěch velkých rodinných podniků. Omezení výhod u daně dědické (vyhlášeny byly na vrcholném setkání k nezaměstnanosti) pro rodinné firmy s podnikovým majetkem do 100 miliónů eur a pro podíly na kapitálových společnostech min. 25 procent „nemají žádný smysl, pokud jde o zachování pracovních míst“, argumentuje šéf frakce CDU/CSU. Přední podnikatelské svazy to vnímají podobně. Ve svém příspěvě ve věci reformy podnikových daní adresovaném A. Merkelové postavili „zlepšení dědické daně“ na první místo.

Podle názoru DIHK by se zvýhodnění mělo týkat i rodinných koncernů jako je např. Franz Haniel & Cie.GmbH. Tento podnik vznikl v roce 1756 z obchodu s koloniálním zbožím, dnes jej vlastní 560 členů rodiny – firma řídí podniky s miliardovými hodnotami (třeba 19procentní podíl na koncernu Metro). Takové široce rozvětvené rodinné podniky, tvrdí prezident DIHK, musí být také zvýhodněny, aby udržely rodinnou strukturu, která se vyznačuje výraznějším pocitem osobní zodpovědnosti vůči zaměstnancům nežli tomu je v případě anonymních vlastnických vztahů.

U koaličního partnera, tedy SPD, však takové představy nenacházejí odezvu – není přece možné deklarovat BMW jako rodinný podnik jen proto, že rodina Quandtů vlastní polovinu akcií autokoncernu. Těžko si lze představit, že by taková úprava byla přijata, a dědicům rodiny Quandtů by pak při převodu majetku na další generaci (odhadován na 20 miliard eur) byla prominuta dědická daň.

Až na výjimky neprojevují přílišnou ochotu k velkorysým úlevám na dani dědické pro rodinné podniky ani německé země, které by případnou novelizaci musely odsouhlasit; pouze Bádensko-Würtembersko, Bavorsko či Porýní-Falc požadují velkorysou úpravu pro všechny rodinné podniky a bádensko-würtemberský ministr financí Stratthaus přitom operuje jednoduchou definicí tzv. „produktivního podnikového majetku“. Podle návrhu vypracovaného v Bavorsku by se do něj nezahrnoval podnikový majetek ve formě peněz, peněžní pohledávky vůči úvěrovým institucím, kapitálové podíly, pronajaté pozemky ani licenční práva. Z hlediska daní by však v praxi rozdělení produktivního a neproduktivního podnikového majetku vedlo k pořádnému zmatku. Stratthaus obhájí praktické rozdělení: kapitálové podíly např. na distribuční společnosti by se řadily pod nezbytný podnikový majetek stejně jako pronájem pozemků (Stratthaus odhaduje daňový výpadek na 700 mil. eur).

Spolkový ministr financí P. Steinbrück teď musí naformulovat zákon, který by přijala většina. Vzhledem k protichůdným názorům je to těžký úkol; při rozhovorech se zemskými ministry financí se jeho kolegové snaží dosáhnout kompromisu a stěžují si, že „je to politicky choulostivé, protože části obyvatelstva se zvětší daňová zátěž po zvýšení DPH [od 1.1.2007 ze 16 na 19 procent], aby se ulevilo ekonomice“.

Steinbrück by proto nejraději vyčkal rozhodnutí Spolkového ústavního soudu; u něj by totiž měla být prověřena předloha Spolkového finančního dvora z roku 2002, která se týká zákonnosti zvýhodnění podnikového a nemovitého majetku v případě dědické daně. Rozhodnutí by mělo padnout snad do konce září, pak by se ale nepodařilo prosadit platnost úlev u daně dědické od 1.1.2007. Zastánci daňových úlev proto nabádají ke spěchu a k předložení hlavních bodů ještě před prázdninami.

Vzhledem k blížící se novelizaci jsou už nyní notáři, advokáti, daňoví poradci i auditři v očekávání dobrého obchodu. Malým podnikům se doporučuje provést urychlené převody nemovitostí a peněz, aby bylo možné nárokovat dosud platné nezdanitelné částky a snížené ocenění (bez povinné 10leté lhůty pro držení podniku). Darovací smlouvy by měly obsahovat odvolací klauzuli pro případ, že by novela situaci zlepšila.

Prezident DIHK Braun však je názoru, že nejlepší by bylo daň dědickou zcela zrušit; koneckonců tvoří jen 0,9 % celkového daňového příjmu – a kromě toho – „dědictví vznikají z dávno zdaněných příjmů“. Podnikatel Klingelberg by si pak mohl ušetřit cestování mezi Belgií a Hückeswagenem, jen aby od fiskálu získal nějakou tu výhodu.

Zdanění dědictví v zahraničí

Někde je fiskál v ohledu daně dědické mírnější, jinde tvrdší než v Německu, celkově se ale projevuje trend ke snižování daně především pro blízké rodinné příslušníky. V Portugalsku a Itálii už daň dědickou zcela zrušili, také ve Švýcarsku jsou manželé a příbuzní v přímé linii zpravidla od daně dědické a darovací osvobozeni (v jednotlivých kantonech je upraveno různě).

Dalším extrémem jsou USA a Velká Británie. Tam se platí pozůstalostní daň z celkového majetku, která v případě potomků v USA dosahuje až 47 procent, ve Velké Británii se pohybuje lineárně okolo 40 procent. V Americe jsou od daně osvobozeni manželé, pokud oba mají americkou státní příslušnost, ve Velké Británii jsou manželé od daně osvobozeni, pokud tam oba žijí; od roku 2010 má být v Americe zrušena federální daň z pozůstalosti, platit se bude už jen daň v jednotlivých státech. Pro občany žijící na západě a severu Německa je zajímavá sousední Belgie: pokud tam dárce (i budoucí obdarovaný) 5 let žije a svůj „nebelgický“ majetek si tam zcela převede, daň darovací se neplatí. Úprava se netýká jen pozemků, komanditních společností (pouze německý podnikový majetek) a s.r.o. se jmenovitým kapitálem nad 10 procent - tam se belgické daňové právo neuplatňuje.

Za mimořádně atraktivní je v současné době považováno Rakousko. Zde postačí, když se zůstavitel do Rakouska přestěhuje. U velkých majetků je sazba daně dědické pro děti 15 procent (v Německu 30 procent). Zajímavé je definitivní srážkové zdanění: daň ve výši 1/3 se uplatňuje v případě většiny kapitálových výnosů a vlastně už v sobě zahrnuje daň z příjmů i dědickou daň. Prostě ráj – i když to má malý háček – zůstavitel musí skonat v Rakousku. Pokud jej smrt zastihne mimo alpskou republiku, platí německé daňové právo.

Zpracovala M. Beránková